

au arkkitehtiuutiset

PARAFON® STEP™

TUNNELMA ON KATOSSA

PARAFON Step tuo uutta tyyliä akustiikkalevyihin.
Asennus käy helposti ja mahdollisuudet yhdistellä
värejä sekä tasoja ovat loputtomat.

Kokeile ja inspiroidu
PAROC.FI/STEP

 PAROC®
Better built environment

JULKISELTA TILAAJALTA EDELLYTETÄÄN
LAINKIN MUKAAN ARVOVALINTOJA,
JOILLA YHTEISKUNTAA MUOKATAAN
HALUTTUUN SUUNTAAN.

Kohti kirkasotsaisia hankintoja

Väärinkäytökset ovat ikäviä. Niiden tullessa julki toivoo, että kyseessä olisi väärinkäsitys eikä -käytös. Toisaalta paljastuessaan ne osoittavat aukkoja toimintatavoissa ja avaavat mahdollisuuden parantaa toimintaa.

Paras tae kirkasotsaisesta toiminnasta ovat kirkasotsaiset ihmiset. Toiseksi paras on toimintatapojen rakentaminen sellaisiksi, ettei asioita jätetä vain yksittäisten henkilöiden hyvyyden varaan.

Julkisen toimijan asema tilaajana on erityinen. Julkiselta tilaajalta edellytetään lainkin mukaan arvovalintoja, joilla yhteiskuntaa muokataan haluttuun suuntaan. Huomioitavia aiheita ovat muun muassa ilmastonmuutos ja sosiaalinen kestävyys.

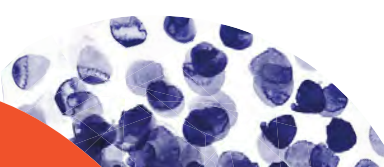
Hankinta on tärkeä vaihe. Se määrittelee halutun tuotteen tai palvelun laadun ja kustannukset. Se viestii hankintayksikön tahdosta, asioiden tärkeysjärjestyksestä. Hankinta tapahtumana muokkaa markkinoita. Suunnittelussa tuotetaan asiakirjat, joilla rakentaminen hankitaan. Lopputulos on kiinteistö, joka kaiken aikaa oli hankinnan tavoitteena.

Yhtä tärkeää kuin lopputulos on hankinnan vaikutus toimintaympäristöön. Siksi hyvä johtaminen – arvot hankintojen taustalla – on vähintään yhtä tärkeää kuin hyvät hankintatavat, ehkä tärkeämpääkin.

Lakeja uudistetaan tarpeen mukaan, tavoitteita täsmennetään, ohjausta korjataan siellä, missä tulos ei ole ollut toivottu tai missä maailma on muuttunut ja tarvitsee uusia tavoitteita. Lakia julkisista hankinnoista on vastikään muutettu. Kevästä 2016 lähtien EU-hankintarajat ylittäneissä julkisissa hankinnoissa on hyödynnetty EU:n yleistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD). Sen perusteella hankintayksiköt kysyvät tarjoajilta tietoja näiden soveltuvuudesta yhteistyökumppaniksi: lakien noudattamisesta ja toimijoita edustavien tahojen nuhteettomuudesta.

Julkisissa hankinnoissa edellytetään viimeistään siirtymäajan jälkeen, että hankinta-asiakirjat asetetaan julkisesti ja korvauksetta sähköisesti saataville ”täydellisinä” heti hankinnan aluksi. Tavoitteena on tarjoajien yhdenvertaisuus. Menettelytapa muuttaa suunnittelun ja urakoinnin aikataulutukset, mikä suunnittelijoiden pitää ymmärtää jo tarjotessaan suunnittelua.

Yhtenäiset käytännöt helpottavat kaikkien toimintaa, tekevät siitä ennalta arvattavaa. Omamme ja alamme maine ansaitsee yhteiset, läpinäkyvät toimintatavat.

ARKKITEHDIT SAFA 125 VUOTTA TAPAHTUMAT

23. – 24.2.

Rovaniemi

North Calotte Symposium NKS#7

#7 NKS focuses at arctic planning problems and prevailing challenges now and in the future.

10. – 28.2.

Turku,
Hansakortteli

Valencian Arkkitehtuuria-valokuvanäyttely

*Näyttely Turku-SAFAn opintomatkasta Valenciaan
7.–10.10.2016.*

8.3.

Tampere

Olympian talon muraalikiilpailun avausseminaari

Arkkitehtiopiskelijat elävöittävät kaupunkikuvaa näkyvälle paikalle toteutettavalla seinämaalauksella. Avausseminaari kokoaa Tampereen seudun arkkitehdit ja arkkitehtiopiskelijat pohtimaan taidetta kaupunkikuvassa sekä julkisivutaideteoksiin ja -valaistukseen liittyviä kysymyksiä. Lisätiedot: tamsafa.fi

28.3.

Helsinki, Kamppi
Klo 14–20

Tuoreet arkkitehtitoimistot esittäytyvät
-verkostoitumistilaisuus vol. 1

Uudet arkkitehtitoimistot saavat tilaisuuden tuoda itseään tunnetuksi rakennuttajille ja tilaajille. Tilaisuus on kaksiosainen, seuraava tilaisuus ti 11.4.

19. – 20.5.

Otaniemi

Arkkitehtipäivät: Horizons

Arkkitehtipäivät-viikonlopun ympärillä järjestetään myös muita arkkitehtuuritapahtumia, lisätietoa tulossa!

Tässä kalenterissa julkaisemme lähikuukausien juhluvuoden tapahtumia. Kalenteri ilmestyy jokaisessa au:n numerossa.

#safa125

3 PÄÄKIRJOITUS

Kohti kirkasotsaisia hankintoja *Ilja Kytösaho*

6 HAASTATTELU

Dialogissa modernismin mestareiden kanssa *Miina Jutila*

10 PUHEENJOHTAJALTA

Arkkitehtuuri on kuin äitiyspakkaus *Leena Rossi*

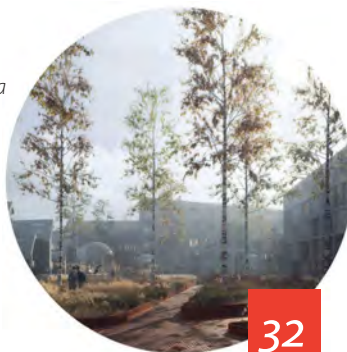
12 TAPAHTUMAT

12 Tulkintoja kaupungista *Meri Louekari*

16 Korjaamalla nollaenergiatasolle? *Pekka Hänninen*

18 Rottori kierrättää *Pekka Hänninen*

20 Esplanadilta Mannerheimintielle nostalgian jäljillä
Iris Andersson

32

12

22 KIRJAT

22 Arkkitehtuuriopas Dessauhun *Tarja Nurmi*

23 Uusi arkkitehtuurijulkaisu nousee tuhasta *Tarja Nurmi*

26 KOLUMNIT

Kenelle kellot soivat *Osmo Lappo*

28 KILPAILUT

28 Paikan henki ratkaisi Suomenlinnassa

Merja Nieminen ja Matti Sanaksenaho

32 Jyväskylän Kangas täydentää keskustaansa

Suvi Huttunen ja Teemu Palo

38 Snøhetta voittoon Hakaniemen hotellikilpailussa

Asmo Jaaksi

42 OSASTOT

Askel kohti kansainvälisempää SAFaa

Edward Becker ja Emmi Keskisarja

44 LAKITIE TOA

Muutoksia työntekijän palkkaamisessa *Jani Pitkänen*

48 ATL

Rautakolmio kestää *Vesa Juola*

50 MARK

Kerrokselliset kaupunkitilat *Essi Ehrnrooth*

ILMESTYYS: vko 8

12 numeroa vuodessa

69. vuosikerta

ISSN 0044-8915

Aikakauslehtien liiton jäsen

SAFAn, MARK:n, ATL:n ja

SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:

Suomen Arkkitehtiiliitto –

Finlands Arkitektförbund ry SAFa

Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki

puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222

au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:

Paula Huotelin

paula.huotelin@safa.fi

puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:

Anne Haatainen

au@safa.fi, puh. 040 169 2213

Avustaja: Riina Behl

Toimittaja: Päivi Virtanen

Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA

OSOITTEENMUUTOKSET:

TILAAJAT: julkaisut@safa.fi

puh. 09 5844 4221

JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:

Jussi Piha, puh. 050 522 5475

Timo Lepistö, puh. 044 534 9878

etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:

au.safa.fi

ILMESTYMISSAJAT 2017:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
3/2017	6.3.	23.3.
4/2017	3.4.	20.4.
5/2017	2.5.	18.5.
6-7/2017	29.5.	15.6.

KANSIKUVA: Asunto-osakeyhtiö
Helsingin Viuhka, Vuosaari, Helsinki,
Arkkitehtitoimisto Konkret Oy.
Kuva: Kuvio | Anders Portman.

Dialogissa modernismin mestareiden kanssa

RAKENNUKSEN KAUNEUS SYNTYY SIITÄ,
MITEN SITÄ KÄYTETÄÄN; ARKKITEHTUURI
EI OLE VAIN KAUNIS SÄILIÖ.

Japanilaistaustainen, Yhdysvalloissa arkkitehdin uransa tehnyt professori Toshiko Mori tunnetaan konseptuaalisesti kirkkaasta arkkitehtuurista, jolla on herkkä suhde maisemaan ja käyttäjänsä. Hän kantaa vastuuta modernismin perinnön jatkamisesta.

Olin niin surullinen, kun vuonna 1976, vastavalmistuneena arkkitehtina kuulin, että **Alvar Aalto** on kuollut”, aloitti **Toshiko Mori** luentonsa Arkkitehtuurin päivän seminaarissa 3.2. Kulttuuritalolla. ”Kuulin asiasta, kun olin Lontoossa vanhempieni luona, matkalla Helsinkiin kysyäkseen suuresti ihailemani arkkitehdin toimistosta harjoittelupaikkaa”, hän jatkoi ja kertoi pitävänsä suurena kunniana puhua tilaisuudessa, joka pidettiin juuri Aallon suunnittelemassa rakennuksessa ja vieläpä Aallon syntymäpäivänä.

Mori on myös yksi tänä vuonna jaettavan Alvar Aalto -mitalin tuomareista. Alvar Aalto -säätiön, Arkkitehtuurimuseon, Arkkitehtuurin tiedotuskeskuksen ja Suomen Arkkitehtiliiton yhdessä järjestämän seminaarin jälkeen hän kertoi lisää suhteestaan suomalaisen maestron arkkitehtuuriin.

”Aallon arkkitehtuurin ilmentämät arvot, kuten luonnon ja arkkitehtuurin tasapaino, ympäristö, inhimillisyys ja kokemuksellisuus, ovat olleet minunkin ajattelussani keskeisiä. Opiskelijana olin hyvin kiinnostunut myös muun muassa venäläisestä konstruktivismista ja sen sosiaalisesta ja poliittisesta sanomasta, mutta se on teoreettisempaa ja vähemmän tunnettuista. Aallon arkkitehtuuri on enemmän taiteellista kuin teoreettista, mutta silti siinä on järkeä.”

Taide on lähellä newyorkilaisarkkitehdin sydäntä. Kun hän oli 15-vuotiaana muuttanut perheensä kanssa Yhdysvaltoihin ja käynyt lukion loppuun, hän meni Cooper Unioniin opiskelemaan kuvanveistoa ja tilallisia installaatioita. Ensimmäisen vuoden jälkeen hän kuitenkin siirtyi arkkitehtuurin laitokselle, jonka opettajasta **John Hejdukista** tuli hänen mentorinsa ja hyvä ystävänsä.

”Arkkitehtuuri tuntui omalta alaltani, koska siinä yhdistyivät matematiikka, luonnontieteet ja kirjallisuus, joista kaikista olin kiinnostunut.”

Mori perusti arkkitehtitoimistonsa Toshiko Mori Architectin vuonna 1981. Kaksitoistahenkiseksi kasvaneen toimiston tuotantoon kuuluu muun muassa kirjastoja, teattereita, kampusaluesuunnitelmia, puistoja, paviljonkeja ja useita vaikuttavia pientaloja.

Mori kuvailee töitään yksinkertaiseksi arkkitehtuuriksi. ”Yksinkertaisuuden saavuttaminen ei ole helppoa. Yksinkertainen arkkitehtuuri on selkeää, käyttökelpoista ja mukavaa. Rakennuksen kauneus syntyy siitä, miten sitä käytetään; arkkitehtuuri ei ole vain kaunis säiliö.” Rakennuksen sijoittaminen tontille on Morille ensiarvoisen tärkeä suunnittelulähtökohta. Hän kertoo kävelevänsä maastossa ylös, alas ja edestakaisin, tutkivansa tonttia läheltä ja kaukaa – joskus jopa vedestä tai ilmasta käsin – ja yrittävänsä löytää rakennuspaikan, jossa talo ja ympäröivä luonto ovat harmoniassa. ”Kasvillisuus, valo ja näkymät ovat olennainen osa arkkitehtuuria.”

Luonnonvalosta ja näkymien suuntaamisesta puhuminen palauttaa Morin ajatukset Aaltoon. Kuitenkin hänen töissään on selviä viitteitä tiukkalinjaiseen modernismiin – hänen pientaloistaan tulee vahvasti mieleen **Mies van der Rohe**n Farnsworth House (1951) tai **Philip Johnsonin** Glass House (1949).

”Kyllä, heidän arkkitehtuurinsa on vaikuttanut minuun suuresti. Nämä talot ovat olleet inspiraation lähteinä, mutta esimerkiksi Glass Housessa olisi mahdotonta elää ja se olisi erittäin epäekologinen. Vuoden 2012 Venetsian biennaalin näyttelyni *Dialogue in Details* oli kunnianosoitus Mies van der Rohelle, Philip Johnsonille, **Frank Lloyd Wrightille**, **Paul Rudolfille** ja **Marcel Breuerille**. Mielestäni on tärkeää miettiä, miten minun sukupolveni on vastannut modernismin perintöön – miten voimme vaalia sitä ja antaa sille uuden elämän ilman, että imitoimme sitä.”

Morin pientaloissa toistuu erilaisten volyymien yhdistämisen teema. ”Kappaleiden yhdistämisen teorian kiinnostavat minua kovasti. Kaksoisvolyyymistrategiani kumpuaa Yhdysvaltojen itäosien Uuden-Englannin modernismista, muun muassa **Walter Gropiuksen** ja Marcel Breuerin töistä. Teen koikeiluja erilaisilla volyymeilla, kuten avonaisella ja suljetulla tai yläpuolelle työntyvällä ja alle jäävällä. Mielestäni se on toimiva konsepti pientaloissa, koska niissä on eriluonteisia tiloja, yksityisempiä ja julkisempia.”

”

AALLON ARKKITEHTUURIN
ILMENTÄMÄT ARVOT, KUTEN
LUONNON JA ARKKITEHTUURIN
TASAPAINO, YMPÄRISTÖ,
INHIMILLISYYS JA KOKEMUKSEL-
LISUUS, OVAT OLLEET MINUNKIN
AJATTELUSSANI KESKEISIÄ.

Morin tuotantoon kuuluu myös useita laajennuksia ja lisärakennuksia, muun muassa Paul Rudolphin suunnittelemaan taloon Floridan Sarasotassa (1957) ja Marcel Breuerin omaan taloon Connecticutin New Canaanissa (1951). New Yorkin Buffaloon, Frank Lloyd Wrightin Darwin D. Martin Housen (1905) yhteyteen hän on suunnitellut vierailukeskuksen. Suunnittelutyössään hän analysoi tarkkaan olemassa olevaa rakennusta ja kontekstia. Kevyen, lasisen vierailukeskuksen arkkitehtuuri on aivan toisenlaista kuin Wrightin preeriatyylisen tiilitalon, mutta esimerkiksi lasiseinän pystyjaot noudattavat samaa moduulia ja uurteinen taustaseinä sai innoituksen Wrightin talon tiilimuurauksesta. Mori pyrkii vahvistamaan alkuperäistä arkkitehtuuria kontrastilla, ei kopioimalla.

Morin toimiston ajankohtaisia töitä ovat muun muassa kilpailuvoittoon pohjautuva Hudson Park & Boulevard Manhattanilla, High Linen jatkona. Ensimmäinen osuus puistobulevardista ja siihen liittyvät metrosisäänkäyntien katokset ovat jo valmiit. Toimisto on tehnyt myös muun muassa kirjasto- ja teatterisuunnitelmia New Yorkin kaupungille sekä tutkimuskeskuksen MIT:n kampukselle Massachusettsin Cambridgeen. Onko monipuolisella arkkitehdillä jotakin lempiprojektia?

”En pysty vastaamaan tuohon. Eihän äitikään voi sanoa, ketä lapsistaan hän rakastaa eniten.”

Toshiko Mori toimii myös voittoa tavoittelemattomissa järjestöissä, jotka pyrkivät parantamaan elinoloja köyhissä maissa. Useita palkintoja saanut kulttuurikeskus ja kylätalo Thread Senegalissa on syntynyt tiiviissä yhteistyössä paikallisten kanssa. ”Vuonna 2015 valmistuneelle talolle on syntynyt useita eri käyttötapoja, jotka ovat jo nyt vaikuttaneet positiivisesti esimerkiksi naisten asemaan ja lasten koulutukseen.”

Ongelmien syihin porautuminen on Morille ominaista. ”Ei ole järkevää vain lääkittää oireita, vaan on parempi selvittää, miksi ongelma on syntynyt. Senegalissa meille selvisi, että il-

mastonmuutoksen vuoksi Sinthianin kylän kaivossa ei olekaan enää vettä ympäri vuoden. Ihmiset olivat alistuneet tilanteeseen, ja lapset, erityisesti tytöt, lähetettiin pitkille vedenhakumatkoille, jolloin he eivät voineet käydä koulua. Rakensimme kulttuurikeskukseen katon, joka kerää sadevettä maanalaiseen vesisäiliöjärjestelmään, ja sen turvin kylä selviytyy kuivasta kaudesta ja voi jopa saada tuloja viljelemistään tuotteista.”

Samanlaisia ongelmanratkaisumetodeja Mori käyttää perustamansa ajatusautomon VisionArcin tutkimushankkeissa. ”Arkkitehdin koulutus antaa hyvät edellytykset ongelmien analysointiin ja piiloon jääneiden sokeiden pisteiden löytämiseen. Metodimme on hyvin arkkitehtoninen: teemme ongelmasta ikään kuin pysty- ja vaakaleikkauksia ja pystymme näin näkemään ongelman sisään. Tällainen tilallinen lähestymistapa on osoittautunut hyvin toimivaksi ja käyttökelpoiseksi. Senegalissa se sokea piste oli vesi.”

Mori tunnetaan myös materiaalikokeiluista. Senegalissa kulttuurikeskuksessa hän käytti paikallisia perinteisiä materiaaleja ja rakennustapoja mutta kehitti niitä uudenlaiseen ilmaisuun. Rakennus- ja katoskompleksin lattiapinta tehtiin klinkkeritehtaan ylijäämäkaakeleista. Ekologisuus on Morille itsestään selvää. ”Kestävä kehitys on tervettä järkeä. Kestävyyden pitäisi aina olla osana arkkitehtuuria, ei jotakin siihen liisättyä. Meidän ensisijainen roolimme arkkitehteina on suojella ja suojata ihmisiä.”

Suunnittelu- ja tutkimustyönsä ohella Mori toimii professorina Harvardin yliopistossa. Hän oli vuonna 1995 Graduate School of Designin ensimmäinen naisopettaja, joka sai vakituisen viran, eivätkä naiset ole vielä kovin hyvin edustettuina opettajakunnassa. Myös naisen perustama ja johtama arkkitehtitoimisto on harvinainen, varsinkin Yhdysvalloissa. Onko arkkitehtina toimiminen naiselle vaikeampaa kuin miehelle?

KUKA?

- > Toshiko Mori, syntynyt vuonna 1951 Japanissa.
- > Opiskeli arkkitehdiksi Cooper Unionissa New Yorkissa ja Harvardin yliopistossa Cambridgessa.
- > Perusti Toshiko Mori Architect -toimiston New Yorkiin vuonna 1981.
- > Harvardin yliopiston Graduate School of Designin ensimmäinen naisprofessori, arkkitehtuurin laitoksen johtaja vuosina 2002–2008.
- > Vieraileva professori useissa huippuyliopistoissa.
- > VisionArc-ajatushautomon ja Paracoustica-kansalaisjärjestön perustaja.
- > Useita akateemisia, ympäristö- ja arkkitehtuuripalkintoja.
- > Näyttelyitä mm. Venetsian biennaalissa vuosina 2012 ja 2014.

"Nimeni perusteella minua luullaan usein mieheksi, koska arkkitehdin jotenkin oletetaan olevan mies. Yhdysvalloissa arkkitehtiopiskelijoista yli puolet on naisia mutta suunnittelevista arkkitehdeista alle viidennes ja lisensoiduista vain reilu kymmenesosa. Olen kuullut, että Suomessa tilanne on paljon parempi." Kyllä, Suomessa naisilla on pitkä historia arkkitehtuurissa: Suomi oli ensimmäinen maa, jossa nainen valmistui arkkitehdiksi, vuonna 1890, ja Suomen naisarkkitehtien yhdistys Architecta täyttää tänä vuonna 75 vuotta.

"Selvä ongelma meillä tässä asiassa on. Toki perheen ja työn yhdistäminen on Yhdysvalloissa naiselle hankalampaa, tai ehkä se johtuu siitä, että naiset ovat fiksuja ja menevät paremmin palkattuihin hommiin. Mielestäni arkkitehtuuri on kuitenkin erittäin sopiva ammatti nimenomaan naiselle, koska se on joustava; on useita erilaisia polkuja, joista valita."

Morin puoliso on kuvanveistäjä **James Carpenter**. Toisinaan he tekevät yhteistyötä, mutta toimistoa Mori on aina halunnut pitää yksin. "Minusta on mukavampaa olla itsenäinen, enkä halua puhua työasioista kotona. Tyttärestäni tosin tuli arkkitehti, vaikka minä en häntä siihen kannustanutkaan!"

Miten työaika jakautuu New Yorkin toimiston ja Bostonin lähellä sijaitsevan yliopiston välillä? "Ei kovin helposti, on kuin minulla olisi kaksi kokopäivätyötä. Mutta molemmat työt tukevat toisiaan. Harjoittamalla arkkitehdin ammattia pysyn ajan hermolla ja pystyn tuomaan siitä jotakin opiskelijoilleni. Studiokursseillani pyrin antamaan ratkaistavaksi todellisia ongelmia ja tuomaan esiin erilaisia kulttuureja. Esimerkiksi teimme harjoitustyön Japanin Fukuokaan, jonne sitten vein opiskelijat, ja he esittelivät työnsä kaupungin johdolle kuin oikean projektin. Kurssin nimi *Material, Atmosphere and Ambience* kuvaa sen sisältöä hyvin."

Entä mitä opettaminen tuo suunnittelutyöhön? "Opiskelijat pitävät minut rehellisenä, koska he kysyvät paljon kysymyksiä ja ovat uteliaita. Nykyinen opiskelijasukupolvi on yh-

teiskunnallisesti erittäin aktiivinen ja kantaa ottava. He kyseenalaistavat arkkitehdin roolin yhteiskunnassa ja haluavat olla mukana muutoksessa."

Millainen ilmapiiri Yhdysvaltojen itäannikon akateemisesti koulutettujen keskuudessa vallitsee tällä hetkellä? "Kahteen viimeiseen viikkoon emme ole voineet nukkua... Mutta olen vakuuttanut opiskelijoilleni, että **Trumpin** kylvä pelko ei saa vaikuttaa meihin. Otamme osaa keskusteluun ja yritämme olla positiivisia. Ja jotakin positiivista tästä tilanteesta on syntynyt, sillä demokratian, ihmisoikeuksien ja inhimillisten arvojen puolustaminen on tuonut ihmisiä yhteen ja innostanut ilmaisemaan kantansa äänekkäästi."

Morin mielestä Suomi on ainutlaatuinen, turvallinen maa. "Säilyttääkö humanit arvonne ja tasapainonne luonnon kanssa!"

Helmikuinen vierailu Arkkitehtuurin päivän seminaarissa oli Toshiko Morin neljäs matka Suomeen. "Joka kerta, kun käyn Aallon rakennuksessa, huomaan jotakin uutta. Tänään esimerkiksi oivalsin, miksi Kulttuuritalon portaiden käsihoiteen kannattajat tekevät mutkan."

Alvar Aalto -mitalin tuomaristo, johon kuuluvat Morin lisäksi Kööpenhaminan kaupunginarkkitehti **Tina Saaby** sekä arkkitehdit **Asmo Jaaksi** ja **Vesa Oiva**, kokoontui seminaarin jälkeisenä viikonloppuna. "Tuomaristoon kuuluminen on minulle valtava kunnia mutta myös vastuu. Alvar Aalto -mitali on aivan erityinen palkinto; se välittää tärkeän viestin. Toivon, että onnistumme valitsemaan voittajaksi oikean henkilön."

Tänä vuonna 50 vuotta täyttävä mitali – joka myönnettiin ensimmäisen kerran vuonna 1967 Alvar Aallolle itselleen – jaetaan syyskuussa. Toivottavasti näemme Toshiko Morin silloin uudestaan.

Miina Jutila

Arkkitehtuurin tiedotuskeskus

”

ARKKITEHTUURIN TUOTEKOKONAISUUS PITÄÄ KUOSINSA JA ARVONSA, KESTÄÄ KIERRÄTYKSEN JA USEAN ERI KÄYTTÄJÄN TARPEET, AIVAN KUTEN ÄITIYSPAKKAUS.

Arkkitehtuuri kuin äitiyspakkaus

Arvostettu kiinteistövälittäjä twiittasi valtakunnallisesta Asuntomarkkinat-seminaarista: ”**Hannu Lehto** peräänkuuluttaa kustannustehokkaampaa asuntorakentamista, SAFA-mafian valtaa ja muuta sääntelyä on vähennettävä.”

Twiitissä siteerattu Lehto on uudenlaisen talousohjatun asuntorakentamisen kehittäjä ja rakennusliikkeen toimitusjohtaja. Uudistavaa otetta tarvitaan, mutta olisi kuitenkin voinut luulla tämänkaltaisen retoriikan ja uhoamisen jääneen pukukoppeihin 1900-luvulle. Hyökkäys on paras puolustus. Me taaplaamme kukin tavallamme.

Europarlamentaarikko **Sirpa Pietikäisen** ja Maailman luonnonsäätiön mukaan hyvä ruoka on terveellistä, turvallista, eettistä, ekologista, edullista ja herkullista. Hyvin sanottu. Hyvästä ruoasta voimme jatkaa hyvään rakentamiseen. Hyvä rakentaminen on enemmän kuin hyvä ruoka. Se on arkkitehtuuria, ja arkkitehtuuri on kuin äitiyspakkaus. Se luo hyvinvointia, kuuluu kaikille, paketoi olennaisen, ei sisällä turhuuksia, on laadukas ja taloudellinen kokonaisuus, sisältää toimivia yksityiskohtia ja ilahduttaa. Arkkitehtuurin tuotekokonaisuus pitää kuosinsa ja arvonsa, kestää kierrätyksen ja usean eri käyttäjän tarpeet, aivan kuten äitiyspakkaus.

Arkkitehdit kautta maailman, mukaan lukien SAFA-arkkitehdit, kasvavat ammattiinsa ja omaksuvat työtään koskevan eettisen ohjeiston. Hyvä koulutus ja osaaminen on tuonut arkkitehteille myös valtaa. Akateemikko **Alvar Aalto** sai aikoinaan vastaanottaa Insinööriliiton kunniajäsenyyden. Meidän, rakennusalan ”kummisetien ja -tätien”, tulisi edelleen voida kunnioittaa toisiamme ja hakeutua uutta luovaan yhteistyöhön. Vihapuhe ei saa kuulua tähän aikaan eikä tällekkään alalle.

Terveiset ja lämpimät kiitokset kaikille teille SAFA-arkkiteheille, jotka päivittäin ylitätte kaikenlaisia rajoja rakennuttamis- ja suunnittelutehtävissä, asiakastilanteissa, kumppaneina, viranomaisina ja hankekehittäjinä. Hienoa, että jaksatte pitää huolta elinympäristöistä ja rakentamisen laadusta. Mihin tämä maa joutuisi ilman teitä?

Leena Rossi

SAFAn puheenjohtaja

LEILA STRÖMBERG

H

HORIZONS – Arkkitehtipäivät 19.–20.5.

Otaniemen kampus, Espoo

Achim Menges • Liam Young • Lina Ghotmeh

Lisätietoja: www.safa.fi.
#safa125 #arkkitehtipäivät2017
Ilmoittautuminen aukeaa maaliskuussa!

 SAFA125
–juhlavuoden
päätapautuma.

Toshiko Mori

Juulia Kauste

KUVAT: JUHO HAAVISTO

Tulkintoja kaupungista

Alvar Aallon syntymäpäivää juhlistettiin jälleen Arkkitehtuurin päivän seminaarilla. Keskusteluissa aiheena oli *Reading the City*: millaisin tavoin kaupunki ja arkkitehtuuri avautuvat tulkittaviksi?

Seminaari järjestettiin jo viidettä kertaa Arkkitehtuurin päivänä helmikuun alussa. Tilaisuuden pääpuhujaksi oli tänä vuonna kutsuttu arkkitehti **Toshiko Mori**, joka johtaa omaa toimistoaan New Yorkissa ja toimii professorina Harvardin yliopistossa.

Morin luennon teemoja olivat kulttuuri ja konteksti sekä arkkitehdin suhde yhteisöönsä. Henkilökohtaisessa puheessaan Mori avasi ammatillista suhdettaan modernin arkkitehtuurin keskeisiin vaikuttajiin. **Alvar Aalto** vaikutti nuoreen opiskelijaan vahvasti, ja Mori oli suunnitellut hakevansa valmistuttuaan harjoitteluun Aallon toimistoon. Puhuessaan Aallon syntymäpäivän juhlaseminaarissa hän koki yhden ympyrän sulkeutuneen.

Arkkitehtuuri vahvistaa yhteisöllisyyttä

Morin toimisto on suunnitellut lisärakentamista muun muassa **Frank Lloyd Wrightin** kohteisiin. Mori pohtikin sitä, miten

arkkitehdit käyvät dialogia keskenään rakennusten kautta, yli aikakausien. Uudet rakennukset on sovitettu vanhaan esimerkiksi erityyppisten materiaalien luoman vaikutelman avulla.

Morille arkkitehtuuri edustaa humaaneja arvoja, jotka ovat erityisen tärkeitä nyt, kun amerikkalaiset elävät poliittisen myllerryksen ja epävarmuuden keskellä. Päivittäiset rituaalit ovat tärkeitä, ja arkkitehtuuri voi auttaa vahvistamaan yhteisöllisyyttä. Esimerkiksi Morin suunnittelema Mainen nykytaiteen keskus tuo pieneen kalastajakylään paitsi taidetta myös uutta julkista tilaa ja paikkoja yhdessä tekemiselle. Runoilija **Edgar Allan Poen** kotitalon yhteyteen rakennettu Poe Park Visitor Center julkisine tiloineen vahvistaa ympäröivän Bronxin alueen yhteisöllisyyttä.

Senegaliin rakennettu kulttuurikeskus puolestaan pyrkii osallistumaan pakolaisongelman ratkaisuun sen juurilla ja ennalta ehkäisemään pakolaisuutta vahvistamalla ihmisten arkea kotiseudullaan. Suunnittelutyötä tehdessään Mori tutustui syy-seurausketjuihin: epäkohtia voidaan muuttaa, jos vaikutetaan perimmäiseen aiheuttajaan. Esimerkiksi puhtaan veden tuominen kyliin vapauttaisi tytöt pitkiltä vedenhakumatkoilta ja voisi mahdollistaa heidän koulunkäyntinsä. Huonon kierteen katkaisu toisi merkittäviä hyötyjä, kun koulutetut tytöt ja naiset pystyisivät kehittämään omaa yhteisöään entistä paremmin.

Pekka Vuori

Hanna Harris

Helsinki kasvaa kasvamistaan

Väestönmuutosten ja muuttoliikkeen asiantuntija **Pekka Vuori** Helsingin kaupungin tietokeskuksesta avasi kasvun ennustamisen saloja Helsingin seudulla. Pääkaupunkiseudun neljän suuren kunnan alueella asuu jo nyt neljännes maan väestöstä – jopa kolmannes vuoteen 2050 mennessä, jos nopea kasvu jatkuu.

Elämäntapojen muutoksesta kertoo, että 1900-luvulta lähtien väestön määrä on 7-kertaistunut mutta asuntojen määrä on 20-kertaistunut. Helsingissä nopean kasvun vaiheet ovat olleet sykäyksiä, joita on välillä seurannut taantuma, jopa väestön väheneminen, kun muuttoliike on kääntynyt naapurikuntien voitoksi.

Vuoren mukaan väestönkasvuun vaikuttaakin keskeisesti muuttoliike. Lähihistoriasta nähdään, että se voi aiheuttaa nopeitakin käännteitä. Joka tapauksessa Vuori uskoo, että pääkaupunki kasvaa nopeasti myös tulevaisuudessa.

Tavallisesta vaaralliseksi

Ihmismaantieteen professori **Hille Koskela** Turun yliopistosta esitteli kaupunkien pelon maantieteen trendejä. Sodan ja terrorismin kaupungistuminen johtaa kaupunkitilan militarisoitumiseen. Rikolliset eivät halua piiloutua vaan näkyä, ja kuvien nopea leviäminen iskujen jälkeen palvelee heidän tarkoituksiaan. Kaupungeissa pelon leviämistä voi estää kieltäytymällä pelkäämästä ja käyttämällä julkisia tiloja totuttuun tapaan.

Turvallistaminen tarkoittaa sitä, että yhä useammat asiat määritellään turvallisuuskysymyksiksi. Näin muutetaan myös tavallisia asioita mahdollisesti vaarallisiksi. Koskelan mukaan

Eero Lundén

TURVALLISUUTTA MAKSIMOIVA ARKKITEHTUURI VOI OLLA VIERAAN-NUTTAVAA JA POISSULKEVAA, JA PELON VUOKSI KAUPUNKISUUNNITTELUSTA UHKAA HUKKUA KOKONAISUUDEN JA YLEISEN EDUN TAJU.

resilienssiajattelua voi liittää myös turvallisuuteen: pyritään rakentamaan resilienssiä kaupunkiympäristöä, joka varautuu pahimman mahdollisen varalle.

Koskelan mukaan kontrolli lisääntyy jatkuvasti: jo nyt kauppakeskusten julkisia tiloja tarkkailevat vartijat, joiden tehtävä on siirtää häiriötekijät ovien ulkopuolelle. Vartijoiden vastuu ja toimivalta kuitenkin loppuvat kynnykselle, eikä häiriökäyttäytymisen takana oleviin ongelmiin saa apua. Suomessa julkista ulkotilaa, kuten puistoja, eivät vielä valvo vartijat, mutta Ruotsissa näin jo on. Ulkotilan valvontaa on meilläkin jo tehostettu esimerkiksi vuokraamalla julkinen aukiotila yksityiselle ja saamalla se näin vartioinnin piiriin.

Koskela tiivistä, että turvallisuuden parantamisella tarkoitetaan kyllä hyvää, mutta ihmisten oma suhteellisuudentaju ja arviointikyky heikkenevät. Toisten turvallisuuden parantaminen merkitsee toisten syrjäytymistä. Koskela varoitti, että turvallisuutta maksimoiva arkkitehtuuri voi olla vieraannuttavaa ja poissulkevaa, ja pelon vuoksi kaupunkisuunnittelusta uhkaa hukkua kokonaisuuden ja yleisen edun taju.

Aalto-kaupungit verkostoon

Arkkitehti **Eero Lundén** pohti puheenvuorossaan keinoja, joilla arkkitehtuuri voi osaltaan ratkoa maailman suuria ongelmia. Hän korosti tutkimuksen tärkeyttä ja ihmetteli, että rakennusallalla tutkimukseen ja kehitykseen käytetään vain 1,2 prosenttia tuotoista, kun monilla muilla aloilla summa voi olla yli puolet. Lundén yhdisteli seminaarissa aiemmin esitellyjä teemoja yhteisöllisyydestä ja kaupunkitilan sallivuudesta ja pohti kestävää rakentamista ja julkisten tilojen kehittelyä omien töidensä kautta.

Alvar Aalto -akatemian johtaja **Markku Hedman** kertoi vuoden tulevista tapahtumista, joihin kuuluu Aalto-mitalin jako, kaksi laajaa näyttelyä sekä Aalto-viikko syksyllä Seinäjoella. Aallon syntymäpäivän ohjelmaan kuului myös uuden Aalto-kaupunkien verkoston perustaminen Jyväskylässä. Hedmanin mukaan verkosto on avoin ja vapaamuotoinen, ja siihen voi liittyä, jos kaupungissa on vähintään yksi merkittävä Aallon rakennus.

Kymmenen suomalaisen kaupungin allekirjoittama sopimus tähtää yhteistyön tiivistämiseen. Yhteistyötä tehdään viestinnässä, markkinoinnissa, matkailussa ja tapahtumatuotannossa. Tavoitteena on kasvattaa Aallon tunnettuutta Suomessa ja maailmalla.

Meri Louekari

Aalto-kaupunki-verkosto avattu

- Verkosto perustettiin Alvar Aalto -säätiön ja Jyväskylän kaupungin aloitteesta.
- Mukana ensi vaiheessa Alajärvi, Espoo, Eura, Helsinki, Jyväskylä, Kotka, Paimio, Pori, Rovaniemi ja Seinäjoki.
- Verkostoon voi liittyä suomalainen tai ulkomaalainen kaupunki tai kunta, jonka alueella on vähintään yksi Alvar Aallon toteutunut kohde.
- Kaikkiaan Aalto-kaupunkeja on noin 40 ympäri maailman.
- Tavoitteena on kasvattaa Aallon tunnettuutta kotimaassa ja ulkomailla.

Paimion parantola

MAIJA HOLMA / ALVAR AALTO -MUSEO

Katsaus 2018

EHDOTA KOHTEITA!

Kesällä 2018 järjestetään jälleen suomalaisen arkkitehtuurin kaksivuotiskatsaus, johon kuuluu näyttely, kirja, verkkosivusto ja tapahtumia. Kansainvälisen kiertonäyttelyn ensimmäinen esitys on Arkkitehtuurimuseossa Helsingissä.

Katsaukseen haetaan 1.7.2015–30.6.2017 valmistuneita rakennuksia, sisustuksia ja maisemasuunnittelukohteita sekä yhdyskuntasuunnittelun osalta myös projekteja, joiden kaava tai muu suunnitelma on hyväksytty samana aikana. Esiteltävät työt valitsee asiantuntijajury.

Kohteita voivat ehdottaa niiden suunnittelijat sekä kaikki muut arkkitehtuurista kiinnostuneet.

Ilmoita kohteita ke 31.5.2017 mennessä.
Kohteiden tulee olla valmistuneita 1.7.2015–30.6.2017.

Ehdotusaineistoa ja toimitustapaa koskevat ohjeet julkaistaan maaliskuun alussa verkossa:
www.mfa.fi/ehdota

ARKKITEHTUURIMUSEO
SUOMEN ARKKITEHTILIITTO SAFA
ALVAR AALTO -SÄÄTIÖ

PIPSA PENTTINEN

Arkkitehti-lehden toimitussihteeriksi Kristo Vesikansa

A rkkitehti-lehden toimitussihteeriksi valittiin arkkitehti **Kristo Vesikansa**. Hän aloitti tehtävässä 16.2.2017.

Kristo Vesikansa tuntee *Arkkitehti*-lehden toimitus-kulttuurin hyvin entuudestaan, sillä hän on toiminut lehden avustajana lähes kymmenen vuoden ajan. Hän on kirjoittanut lehteen säännöllisesti asiantuntija-artikkeleita sekä kohde- ja kirja-arvioita.

Vesikansa valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakou-lusta vuonna 2007. Hän on opiskellut myös taidehistoriaa Hel-singin yliopistossa. Hän on työskennellyt tutkijana ja opettaja-na Aalto-yliopistossa, toimistoarkkitehtina sekä yrittäjänä omassa yrityksessään. Hän on toiminut myös SAFAn ja mui-den asiantuntijajärjestöjen luottamustehtävissä. Parhaillaan hän viimeistelee **Reima Pietilän** arkkitehtuuria käsittelevää väitöskirjaansa Aalto-yliopistossa.

Vesikansa on kiinnostunut erityisesti modernin arkkiteh-tuurin suojelun, korjaamisen ja uudelleenkäytön kysymyksistä sekä arkkitehtuurikeskustelusta eri aikoina. Hän uskoo, että näitä aiheita tullaan seuraamaan jatkossakin tiiviisti *Arkkiteh-din* sivuilla. Lisäksi hän toivoo arkkitehtuurin tutkimukselle en-tistä suurempaa näkyvyyttä lehdessä.

– Toimitussihteerin työ on hieno tilaisuus päästä seuraa-maan lähietäisyydeltä suomalaisen ja kansainvälisen arkkiteh-tuurin kehitystä. On myös kunnia päästä jatkamaan lähes 120-vuotiaan julkaisun toimittamista ja osallistua sen uudista-miseen media-alan mullistusten keskellä.

Korjaamalla nollaenergiatasolle?

Rakennusfoorumissa pohdittiin, onko lähes nolla-energiataso realistinen tavoite korjausrakentamisessa. Miten taloyhtiöt ja kunnat ovat suhtautuneet asiaan, ja millaisia kokemuksia korjauksista on saatu?

VTT:n tutkimustiimin päällikkö, tekniikan tohtori **Riikka Holopainen** perusteli korjausrakentamisen merkitystä: – Rakennusten osuus energiankulutuksesta on noin 40 prosenttia, ja rakennuksissa on hyvät mahdollisuudet vä-

Uusiutuvilla energiamuodoilla voi leikata tehokkaasti ostoenegian tarvetta ja hiilidioksidipäästöjä. Energiamuotojen istuttaminen talon arkkitehtuuriin onkin sitten oma tarinansa. Kuvassa ilmalämpöpumppu.

PEKKA HÄNNINEN

hentää energiankulutusta, kasvihuonepäästöjä ja riippuvuutta tuontienergiasta sekä samalla varautua tulevaisuuden haasteisiin.

Yleisö nyökytteli hyväksyvästi. Korjausrakentamisen merkitystä ei voi tästä näkökulmasta väheksyä.

Holopainen on valmistelemassa lähes nollaenergiakorjaamisen tiekarttaa. Lähes nollaenergiakorjaamisen kustannukset ovat Holopaisen mukaan suuremmat kuin perinteisen korjaamisen, mutta pidemmällä aikavälillä säästöä tuovat pienentynyt energiankulutus ja uusiutuvan energian tuotto. Lähes nollaenergiakorjausten lisääntyessä kustannuksetkin tippuvat. Lisäksi kustannukset tulee suhteuttaa rakennuksen elinkaareen ja muihin saatuihin hyötyihin, kuten sisäolosuhteiden paranemiseen.

Tiekarttahankkeen tavoitteena on ollut tunnistaa ja purkaa lähes nollaenergiakorjaamisen esteitä. Suurimpia ovat olleet taloyhtiöiden tiedonpuute ja lyhytnäköisyys taloudellisten resurssien ohella, suunnittelijoiden muutosvastaisuus sekä valmiiden konseptien, ratkaisujen ja tuotteiden puuttuminen. Holopainen pitää tärkeänä riskien tunnistamista ennen korjaukseen ryhtymistä.

Onnistuneita kokeiluja Tampereella

Diplomi-insinööri **Petri Pylsy** Kiinteistöliitosta esitteli kaksi korjauskohdetta. As. Oy Pohjolankatu 18–20 Tampereella on tyypillinen 1980-luvun elementtikerrostalo. Sen kaukolämpöön tukeutuva lämmitysjärjestelmä huollettiin ja taloon lisättiin poistoilman lämmöntalteenotto ja aurinkolämpökeräimet, ikkunoita ja ovia parannettiin ja yleisiin tiloihin lisättiin liiketunnistimia ja LED-valoja. Parannustoimien kustannukset olivat 110 euroa neliötä kohden, mutta kokonaisostoenegiankulutus pieneni huikeat 60 prosenttia.

As. Oy Tervasmäellä niin ikään Tampereella siirryttiin hybridilämmitysjärjestelmään, jolloin taloon lisättiin poistoilman lämmöntalteenotto ja ilma-vesilämpöpumppuja. Kohteen arvioitu ostoenegian säästö on 45 prosenttia aikaisemmasta.

Kiinteistöliiton tekemän kyselyn mukaan monissa yhtiöissä on joko tehty tai on tavoitteena tehdä kevyitä toimenpiteitä, kuten lämmitysjärjestelmän säätöä tai ilmanvaihdon parantamista. Maalämpöön siirtyminen tai aurinkosähkön tuottaminen on vielä harvinaista. Korjausten takaisinmaksuaika ei saisi yhtiöiden mielestä ylittää kymmentä vuotta.

Tuloksia kouluissa ja päiväkodeissa

Helsingin kaupungin johtava asiantuntija **Ulla Soitinaho** kertoi mielenkiintoisia havaintoja kaupungin kouluissa ja päiväkodeissa tehtyjen remonttien vaikutuksista niiden energiankulutukseen. Keskimäärin lämmitysenergiankulutus on tippu-

UUSIUTUVIA ENERGIAMUOTOJA
HYÖDYNTÄEN PÄÄSTÖJÄ VOITAISIIIN
VÄHENTÄÄ TEHOKKAASTI
KAJOAMATTA JUURIKAAN TALON
ALKUPERÄISIIN RAKENTEISIIN JA
ILMANVAIHTOMUOTOON.

nut 15 kohteessa 6,5 prosenttia mutta sähkönkulutus on noussut 30 prosenttia. Sähkönkulutuksen nousu on johtunut muun muassa koneellisen tulo-poistoilmanvaihdon lisäämisestä kohteisiin. Sähkönkulutus on useimmiten lämmitystä pienempää, joten korjausten kokonaissaldo on kuitenkin yltänyt yleensä säästöön.

Soitinaho esitteli pari koulukorjausta tarkemmin. Vuonna 1955 alun perin valmistuneen Käpylän peruskoulun kokonaisenergiankulutus väheni remontin ansiosta peräti 41 prosenttia. Lämmitysenergiankulutus väheni 53 prosenttia, mutta sähkönkulutus kasvoi 33 prosenttia, kun rakennukseen lisättiin koneellinen ilmanvaihto. Joskus voi käydä toisinpäinkin: alun perin vuonna 1981 valmistuneen päiväkotin Keulan kokonaisenergiankulutus kasvoi 21 prosenttia remontin jälkeen. Tämä johtui ilmanvaihdon tehostamisesta – vanhempien rakennusten energiatallisuus saattaa johtua huonosta tai kokonaan puuttuvasta ilmanvaihdosta.

Rakennusfoorumin puhujakunta uskoi varsin vakaasti lähes nollaenergiakorjaamiseen – miten se ikinä tarkalleen määritelläänkään. Esityksistä puuttui kriittinen näkökulma, vaikka yleisöstä urahdeltiin homekouluista ja pulotaloista. Itse ihmettelen lähes nollaenergiarakentamisen lähestymistapaa niin korjaus- kuin uudisrakentamisessa: oleellista ei ole kilowattituntien tuijottelu vaan hiilidioksidipäästöjen vähentäminen. Uusiutuvia energiamuotoja hyödyntäen päästöjä voitaisiin vähentää tehokkaasti kajoamatta juurikaan talon alkuperäisiin rakenteisiin ja ilmanvaihtomuotoon. Samalla vähenisi riippuvuus tuonti- ja ostoenergiasta.

Käpylän koulun rakentamisen aikoihin ja pari vuosikymmentä sen jälkeen suomalaisten hiilidioksidipäästöt olivat ilmastoon kannalta kohtuun rajoissa. Onko syy kasvaneeseen hiilijalanjälkeen sittenkin muualla kuin vanhoissa taloissa?

Pekka Hänninen

PÄÄSUUNNITTELIJAN VALTAKUNNALLINEN PÄTEVYYSENTENTI

18.4.2017

Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpatenteet FISE Oy:n patenteiden toteamisyjärjestelmään kuuluva pääsuunnittelijan valtakunnallinen tentti järjestetään **Helsingissä, Oulussa ja Tampereella tiistaina 18.4.2017** klo 13–16. Tentin järjestelyistä vastaa Suomen Arkkitehtiliitto SAFA pääsuunnittelijan patenteiden toteamisyjärjestelmän sihteerijärjestö.

- Tentti on tarkoitettu kaikille niille pääsuunnittelijan patenteista hakeville, jotka eivät voi korvata patenteiden myöntämisen edellytyksenä olevaa pääsuunnittelutenttiä kokemuksella. Tentti koostuu kuudesta kysymyksestä, jotka emeritusprofessori Kari Salonen valitsee tenttikysymyspankista. **Tenttikysymyspankki ja kirjallisuusluettelo suositeltavasta pääsuunnittelua koskevasta kirjallisuudesta** sekä lisätietoa pääsuunnittelijan patenteiden toteamisen edellytyksistä löytyy verkkosivuilta www.safa.fi > Koulutus > Suunnittelijapatenteet. Mukaan tenttiin tarvitaan vain kynä ja kumi – muun tarvittavan materiaalin jakaa tentin järjestäjä.
- Tentin hyväksytysti suorittamiseksi osanottajan tulee vastata kuudesta kysymyksestä valitsemaansa viiteen siten, että jokaisesta kysymyksestä kertyy pisteitä ja että saavutettujen pisteiden yhteismäärä on vähintään 60 % tentin maksimipisteistä. Jokaisesta tenttikysymyksestä voi saada korkeintaan 5 pistettä, jolloin koko tentin maksimipistemäärä on 25 pistettä. Hyväksytysti suoritettu tentti on voimassa 5 vuotta.
- **Tentin hinta** on 165 euroa + alv 24 %.
- **Lisätietoa** tentistä ja pääsuunnittelijan patenteista osoitteesta www.safa.fi tai patenteyslautakunnan sihteeriltä Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi ja puh. 041 528 2952.
- **Ilmoittautumiset tenttiin tulee tehdä perjantaihin 7.4.2017 mennessä** osoitteesta www.safa.fi > Koulutus tai sähköpostitse koulutus@safa.fi. Ilmoittautuessa sähköpostitse muistathan ilmoittaa laskutusosoitteesi ja tenttipaikkakunnan. Tentin järjestämisen edellytyksenä paikkakunnalla on, että ilmoittautumisia tulee 7.4. mennessä vähintään 5 kappaletta.
- **Seuraava pääsuunnittelijan valtakunnallinen patenteystentti** tullaan järjestämään tiistaina 17.10.2017. Asiasta tiedotetaan tarkemmin lähempänä ajankohtaa.

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Pääsuunnittelijan patenteiden sihteerijärjestö

Roottori kierrättää

Tammikuussa *Architecture Speaks* -luentosarjassa belgialainen Lionel Devlieger kertoi Rotor-toimiston pyörimisestä kierrätyksen maailmoissa.

Rotor-toimisto sai alkunsa vuonna 2005, kun joukko brysseliläisnuoria pohti, mitä teollisuus- ja rakennusjätteille voisi tehdä. He alkoivat pelastaa purkukohteista rakennusosia ja -materiaaleja ja käyttää niitä sisustuksissa ja uudiskohteissa.

Ensimmäisiä hankkeita oli 1860-luvulla valmistuneen KVS-teatterin edustalle rakennettu, kansainvälistä Kunstenfestival-desarts-taidetapahtumaa palvellut lasikuisti. Sen lasiseinät koostuivat kierrätetyistä lämpölaselementeistä ja lattia ja penkit teatterin jyhkeistä puretuista näyttämörakenteista.

Toiminta laajeni. Yhtäällä vanhan pankkisalin kattokasetit päätyivät kirjaston ja kirjakaupan hyllyiksi, toisaalla alakatot valaisimiksi ja patologin leikkelypöytä baarin tiskiksi. Yliopistorakennuksen marmorijulkisivu taipui pöydiksi ja penkeiksi – osa on muuten edelleen kaupan. Rotor luo käytetyistä materiaaleista myös veistosmaisia ja puhuttelevia installaatioita näyttelyihin.

Ihan ilmaiseksi Rotor ei osia ja materiaaleja purkukohteista nyhdä. Päinvastoin välillä osien ehjänä purkaminen vaatii kärsivyyttä, vaivaa ja kekseliäisyyttä. Vanhan pankkisalin pitkien marmorilattialankkujen irrottamiseen tarvittiin hellävaraisuutta ja vesisuihkulla varustettu käsisirkkeli. Tosin jos kaakelit ja laatat eivät irtoa ehjinä, rikkiäisistä palasista voi tehdä uuden sommitelman.

Design kumpuaa ideologiasta

Kierrättämisen ja käytännön suunnittelutyön lisäksi Rotor tekee selvityksiä, näyttelyjä, kirjoja ja kirjoituksia sekä järjestää kursseja ja konferensseja rakennusosien ja -materiaalien kierrättämisestä ja hyödyntämisestä. Tavoitteena on kiinnittää huomiota materiaalihävikkiin ja herättää keskustelua kierrättämisestä ja kierrätysmahdollisuuksista.

Behind the Green Door -näyttely ja samanniminen kirja kysyvät, mikä oikeasti on ekologisesti kestävää rakentamista. Ekologisuus on muotisana, jolla on helppo myydä tuotteita ilman todellista kestävyysperustaa. Devlieger esitti kriittisen kysymyksen energiaikkunoista: paljonko eristyskykyä kannattaa kasvattaa ja rakennetta paksunnaa, jotta hyöty on järkevässä suhteessa tuotteen valmistamisvaiheen päästöihin ja energiankulutukseen?

Ehkä hatunnoston arvoisin piirre Rotorin toiminnassa on toimiston pyörittämä purkumateriaalien ja -osien verkko-kauppa. Verkkosivuilta voi haeskella erilaisten materiaalien lisäksi portaita, wc-pyyttyjä, ovipumppuja, valaisimia ja ties mitä. Erilaiset menneiden vuosikymmenten helat, kyltit ja merkit ovat hienoja: kannattaa käydä tutustumassa.

Kierrätysosista valmistettu lasikuisti KVS-teatterin edessä Brysselissä.

Alakatto muuttuu valaisimiksi.

Materiaalien ja osien luovuttaminen purkukohteista kiertoon on purkajalle usein edullisempaa kuin niiden toimittaminen jätteeksi. Samalla niiden jälleenmyyntihinnat pysyvät kohtuullisina. Ja roottori pyörii.

Rotor edustaa varsin uudenlaista toimintamallia. Devlieger vertasikin Rotorin suunnitteluprojekteja kokkaamiseen: annetuista elementeistä improvisoidaan uusi soppa. Olisiko Suomessakin kolo kierrätysarkkitehtuuri-toiminnalle?

Pekka Hänninen

Aiheesta lisää: rotordb.org (toimisto) ja rotordc.com (materiaali- ja osapörssi)

Mitä tehdä kierrätysmateriaaleille?

Ympäristöministeriön verkkosivuille on valmistunut tietokanta, jossa kerrotaan rakennusmateriaaleista ja -osista sekä siitä, mitä niille voi purkutilanteessa tehdä. Kaikkiaan nimikkeitä – materiaaleja ja tuotenimiä – on 420.

Tietokanta on suunnattu omatoimipurkajille. Materiaaleja ja osia voi etsiä oletetun käyttöaikakauden (esimerkiksi rakennuksen valmistusvuoden), sijainnin rakennuksessa (yläpohja, seinä), materiaalin (puu, kivi, tiili) ja tuotenimen (Halltex, Siporex) perusteella. Haun tuloksena avautuu materiaalista tai osasta kertova kortti, josta ilmenee materiaalin keskeiset ominaisuudet, käyttötarkoitus, kierrätettävyyden sekä tietoa materiaalin tai tuotteen mahdollisesti sisältämistä haitta-aineista, kuten asbestista.

Sivuston tarkoitus on kannustaa korjaajia ja purkajia pistämään käytetyt materiaalit ja osat kaatopaikan sijaan kiertoon. Vaikkei juuri itse sattuisi niitä tarvitsemaan, jollekin toiselle vanha hirsi tai kaapin hela voi olla aarre.

Kierrätys on jaettu uudelleenkäyttöön ja hyödyntämiseen. Uudelleenkäytöllä tarkoitetaan tuotteen tai rakennusosan hyödyntämistä sellaisenaan itse tai jonkun muun toimesta (myynti, toimitus kierrätyskeskukseen). Tyypillisiä uudelleen käytettäviä osia ja materiaaleja ovat muun muassa ovet, ikkunat, tulisijat, helat, hirret, tiilet ja puutavara.

Hyödyntäminen tarkoittaa puolestaan materiaalin käyttämistä uudessa käyttötarkoituksessa (esimerkiksi kivijäte maantäyttöön) tai uusiotuotteen raaka-aineena (lasi lasivillan raaka-aineena) tai materiaalin hyödyntämistä energiantuotannossa (porkupuu polttoaineena).

Syytä rakennusmateriaalien ja -osien kierrättämiseen meillä onkin. Ihmiskunta käyttää luonnonvaroja puolitoista kertaa enemmän kuin maapallo ehtii niitä tuottaa, me suomalaiset kolme kertaa enemmän. Vaikka meillä metsä kasvaa kohisten, ei tabletteja ja autoja tehdä puusta. Vappuun mennessä olemme käyttäneet oman osamme maapallon luonnonvarakiintiöstä, loppuvuosi menee tuhailleen lastemme osuutta. Rakennusjätteen osuus on 40 prosenttia kaikesta jätteestämme. Kannattavaa?

Pekka Hänninen

Vilhelm Helanderin mielestä katujen ja aukoiden ikivanha kudelma antaa kaupungeille niiden pysyvyyden.

Panelistit puivat Esplanadin kohtaloa.

Esplanadilta Mannerheimintielle nostalgian jäljillä

Pimeänä helmikuun iltana kahvila Strindbergissä kuultiin Hesa-SAFAn järjestämää keskustelutilaisuutta *Espa 200 vuotta – pysyvyys ja muutos Helsingin ydinkeskustassa*. Teema oli kimmonnut Helsingin kaupunkitilojen kehittämistä koskevista eriävistä mielipiteistä.

Kolme vaihtoehtoa muutokselle

Tilaisuuden aloitti Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston **Kajsa Lybeck**, joka pohjusti kävelykeskustan periaatesuunnitelman historiaa ja tavoitteita. Hän kertoi, että Helsingin keskustaa on kehitetty vuodesta 1989 lähtien kohti elinvoimaista, kansainvälistä ja vetovoimaista kaupan, matkailun ja virkistytymisen keskusta. Edellisen suunnittelukierroksen tavoitteiden täytyttyä, Keskuskadun kävelykadun valmistuttua, pohditaan nyt uusia ratkaisuja kaupungin tapahtumallisuuden kasvattamiseksi sekä autoliikenteen vähentämiseksi.

Illan varsinaiselle teemalle, Esplanadin kohtalolle, Lybeck esitteli kolme vaihtoehtoa. Ensimmäinen vaihtoehto on Pohjoisesplanadin muuttaminen kävelykaduksi ja Eteläesplanadin muuttaminen kaksisuuntaiseksi. Toisena vaihtoehtona Kaivokatua ehdotetaan joukkoliikennekaduksi ja Esplanadeja yksikaistaisiksi. Kolmannessa versiossa Kaivokatu muuntau-

tuu joukkoliikennekaduksi ja molemmat Esplanadit muuttuvat kävelykaduiksi.

Kaupunkitilan pysyvyys ja muutos

Periaatesuunnitelman perusteista ja uusista suunnitteluvaihtoehtoista uppouduttiin syvemmälle taustoihin ja historiaan arkkitehti, professori **Vilhelm Helanderin** johdolla. Hän toi esille **Johan Albrecht Ehrenströmin** vanhan ruutuasemakaavan, symmetrisen kokonaisuuden, kulttuurihistorialliset arvot, joissa puistokadut edustavat kaupungin vanhoja juuria, perinteitä. Julkisille ulkotiloille, kaduille ja aukioille, on luonteenomaista niiden pysyvyys. Rakennukset ja julkisivut vaihtuvat, mutta katutilan tilasarjat säilyvät. Pysyvyydestään huolimatta ne antavat kaupunkilaisille mahdollisuuden ilmapiiriin vaihtelulle. Helanderia hermostutti ajatus katuverkoston jaottelusta kävelykatuihin ja muihin katuihin – ”kuhnurikaupungin” sijaan tulisi rakentaa elävää kaupunkia, joka rakentuu kokonaisvaltaisen verkoston varaan.

Helander korosti vanhan asemakaavan toimivan yhä Helsingin kaupunkirakenteen selkärankana kasvaneesta väkimäärästä huolimatta. Helsinki on samanaikaisesti sekä perinteinen että nykyaikainen kaupunki. Hän ei lähtisikään teke-

PODEMME LASTENTAUTIA, EMMEKÄ
USKALLA KATSOA ALASTOMAN KADUN
KAUNEUTTA, VAAN TÄYTÄMME KADUT
"KRÄÄSÄLLÄ JA TAUHKALLA".
– VILHELM HELANDER

mään Esplanadille suuria muutoksia vaan palauttaisi jotain ta-
kaisin sen vanhasta loistosta. Elämää Esplanadille ovat ennen
tuoneet raitiovaunu sekä vehreä puisto.

Helsinki kärsii liikenteen eroosiosta, kun virtaviivaiset muo-
dot nakertavat kaupunkitilan detaljeja. Esplanadin yhteys
Kauppatorille on joutunut kyseisen nakerruksen kohteeksi. Po-
demme lastentautia, emmekä uskalla katsoa alastoman kadun
kauneutta, vaan täytämme kadut "krääsällä ja tauhkalla", He-
lander kuvasi. Katu kivityksineen on jo yksin hieno.

Professorista isommat ongelmat ovat kuitenkin muualla,
Mannerheimintien jouduttua vuonna 1935 autoliikenteen uh-
riksi ja nelirivisten lehmusistutusten kadottua katukuvasta.
"Mitä pitäisi tehdä?" kysyi Helander esityksensä lopuksi ja uskoi
vastauksen löytyvän kuva-arkistoista.

Askelia uuteen vai vanhaan?

Samaan kysymykseen haki vastausta omassa esityksessään
arkkitehti, professori **Kai Wartiainen**, jonka mielestä virtoja on
hiljennettävä kaupunkia tappamatta, sekä illan päättänyt pa-
neelikeskustelu, johon osallistuivat tekniikan tohtori ja kau-
punkisuunnitteluaktiivi **Mikko Särelä**, antropologi **Eeva Berg-
lund** sekä maisema-arkkitehti **Pia Kuusiniemi**. Berglund muis-
tutti, että kaupunki on erilainen ihmisten myötä eikä ilmapiiriä
luoda vain katuverkon ratkaisuilla, joita Kuusiniemen mielestä
ohjaa liiaksi insinöörivetoisuus ja pintapuolinen sisustusmai-
suus.

Yleisöstä herätettiin ideoita Esplanadin liikennevirtojen ryt-
mittämisestä ja katkaisemisesta aikarajoituksin, pohjoinen pi-
meys ja ilmanala huomioiden. Esille tuotiin myös ajatus, ettei
kyse ole yksin tilan tarpeesta vaan myös kaupungin aisti-
kokemuksista, hajuista ja äänistä. Kaupunkilaisten kuuntelemi-
sella on sijansa keskustelussa, olihan Ehrenströmin virkamie-
henä kaupunkisuunnittelun valistunut ja oppinut harrastaja.

Tuntien kuluessa katseet alkoivat voimakkaammin suun-
tautua kaupungin pääoviin, asemanedustaan, sekä Manner-
heimintielle, joka illan otsikosta huolimatta kohtaa suurinta
muutostarvetta. Muutos saa kaikuja menneisyydestä.

Iris Andersson

ESTEETÖN SUOMI -PALKINTO

Esteetön Suomi -palkinnon saajia etsitään jälleen.

Onko sinun tiedossasi esteetön kohde, joka ansaitsisi tulla
palkituksi?

Palkittava voi olla henkilö, ympäristö, reitistö, rakennus-
kokonaisuus, toimintamalli, järjestelmä, palvelu tai muu
kokonaisuus, joka on edistänyt merkittäväällä tavalla esteet-
töman rakennetun ympäristön syntymistä.

Palkinto jaetaan Helsingissä Kansainvälisenä esteettömyys-
päivänä 19.5.2017.

Ehdotukset palkittavista kohteista 20.3. mennessä:
Harri Leivo Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE,
Mannerheimintie 107, 00280 Helsinki tai sähköpostitse
harri.leivo@invalidiliitto.fi. Ehdotuksiin on liitettävä riittävät
tiedot ja perustelut, jotta raati voi arvioida palkinnon
edellytysten täyttymistä.

Palkintoraati: Petri Neuvonen, Rakennustietosäätiö RTS,
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA sekä Invalidiliiton esteettö-
myystyöryhmästä Jan Huopainen, Eero Keto ja Harri Leivo.

Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE
www.esteeton.fi

RAKENNUSTIETO

Arkkitehtuuriopas Dessauhun

Walter Gropiuksen Weimarissa laatima Bauhaus-manifesti täyttää pian sata vuotta. Bauhaus-säätiön ja Dessau Wörlitzin kulttuurisäätiön julkaisema tuore arkkitehtuuriopas esittelee, mikä kaikki modernismin kehossa ja aiemmin kukoistavassa teollisuuskaupungissa ja sen ympäristössä on arkkitehtonisesti kiinnostavaa.

Valistuksen puutarhaparatiisi

Dessau ympäristöineen nousi loistoonsa jo valistuksen aikana. Aluetta hallinneet sivistyneet prinssit halusivat kehittää seudusta eräänlaisen maanpäällisen paratiisin. Siitä käytettiin nimeä *Gartenreich*, puutarhavaltaakunta, jonka ajatus tuli todeksi monissa linnoissa ja niiden puistomaisissa ympäristöissä. Ideana oli ympäristön ja maiseman kaunistaminen puutarhataiteella ja erilaisilla rakennelmilla.

Merkittäviä seudun kehitykselle olivat muun muassa Anhalt-Dessaun prinssi **Leopold Friedrich Franz** ja tämän suosioma arkkitehti **Friedrich Wilhelm von Erdmannsdorff**. Heidän johdollaan alueelle syntyi paljon erityisen Palladio-vaikutteista arkkitehtuuria. Prinssi ja arkkitehti kävivät vierailuilla myös Englannissa ja Hollannissa, tutustumassa puistoihin ja puutarhakulttuuriin.

Wörlitzin laaja puistoalue lähellä Dessautta houkutteli kävijöitä eri puolilta Eurooppaa. Valistuksen hengessä se oli avoin kaikille.

Alueella on muitakin kiinnostavia linnoja puistoineen, eikä kaunistamisinto rajoittunut ainoastaan näille alueille. Teiden varsille istutettiin hedelmäpuita, ja kaunistusta luotiin myös maaseudun vaatimattomampien rakennusten yhteyteen. Merkittäviä linnoja puistoineen ovat muun muassa Mosigkau ja Georgium sekä Luisium.

Dessau kukoisti myös 1800-luvun lopulla, jolloin sitä kasvatti teollistuminen. Kaupunki tuli kuuluisaksi kemianteollisuutensa ja Junkersin tehtaiden vuoksi. Se kasvoikin huimaa vauhtia, mikä johti tukalaan asutuspulaan.

Kansallissosialismin koettelema

Walter Gropius valitsi Dessauun Bauhausin kotipaikaksi monestakin syystä. Yksi oli seudun kulttuurihistoria.

Maailmankuuluksi vähitellen noussut ja monien tahojen kanssa hedelmällistä yhteistyötä tehnyt koulu kunnostautui myös ratkomalla asutokysymystä. Arkkitehtuuriopas esitte-

leekin yhdessä johdantoluvussaan Bauhaus-kauden ja kertoo lyhyesti sen tuottamista rakennuksista ja Siedlungesta.

Kansallissosialistit häätivät Bauhausin lahjakkaine ihmiseen sijoitansa, mutta sen tuottamaa rakennuskantaa on vielä olemassa. Osa Mestaritaloista tuhoutui pommituksissa, mutta talojen rakennusrivistö on palautettu kukoistukseensa ja täydennetty haamuillansa. Jopa hauska mehukioski löytyy taas kadunkulmasta.

Kirja kertoo myös natsiajan kaupunkisuunnittelusta, jotka jäivät toteutumatta. Toki kansallissosialismin aikana rakennettiinkin, sen omien ihanteiden mukaan.

Dessaun rakennuskannasta tuhoutui vuoden 1945 pommituksissa noin 80 prosenttia, ja DDR:n aika teki seuraavat tuhot. Muurin murtumisen jälkeen kaupunkikuva oli pitkään sekava. Bauhausin erittäin huonoon kuntoon päässeet rakennukset restauroitiin. Säätiöittäminen jälkeen tontti parturoitiin 1990-luvun puolivälin mielenkiintoisesta ja dynaamisesta tilasta lähes anonyymiksi.

Lähinaapuriin Bauhaus sai uudisrakennuksia, joiden joukossa on muun muassa Sauerbruch Hutton -toimiston suunnittelema ympäristöhallinnon rakennus. Saksojen yhdyntymisen jälkeen keskustaan tehtiin paljon uusia kaupallisia rakennuksia ja vanhaa rakennuskantaa korjattiin. Myös säilyneille upeille teollisuusrakennuksille löydettiin uutta käyttöä. Seudulle toteutettiin kiinnostava, ruskohiililouhosten ajasta kertova Ferropolis-kokonaisuus osana Hannoverin Expoa.

Bauhaus haluaa myös olla osana niin sanottujen kutistuvien kaupunkien problematiikan ratkaisua. Dessauissa on asukasluvun vähenemisen myötä purettu tai eheytetty DDR:n aikaisia asuntoalueita.

Kirjan jäsentely on selkeä ja mukana on runsaasti ilmakuvia. Teksteistä vastaavat useat arkkitehtuurin ja kulttuurihistorian asiantuntijat.

Tarja Nurmi

Lisätietoa: dom-publishers.com

Uusi arkkitehtuurijulkaisu nousee tuhkasta

Vuodenvaihteessa lanseerattu *A10coop* tarjoaa uuden mahdollisuuden kriittiselle eurooppalaiselle arkkitehtuurijournalismille.

Viime keväänä tuli ikäviä uutisia. Kiittelyn ja graafiselta ulkoasultaan erinomaisen *Uncube Magazinen* toimituskunnalle ilmoitettiin yllättäen, että julkaisu lopetetaan. Palkintoja keränneen ja muutaman vuoden lukijoitaan ilahduttaneen *Uncuben* taitavan toimituskunnan oli tyydyttävä kustantajansa Baunetzin päätökseen ja koottava tavaransa Berliinin-toimistostaan. Menetys oli suuri, myös lehden lukijalle.

Samoihin aikoihin tuli toinen uutinen: englanninkielisen, yleiseurooppalaisen *A10 Magazinen* toimituskunnalle kerrottiin samalla tavoin yllättäen, että kustantaja on tehnyt konkurssin ja toimitus irtisanotaan. Tieto lähetettiin Amsterdamista välittömästi kaikille kirjeenvaihtajille. Kirjeessään päätoimittaja pahoitteli, että viimeisen, jo painokuntoon saatetun numeron artikkeleista ei pystytäkään konkurssin vuoksi maksamaan palkkioita eikä lehti tule enää ilmestymään.

A10 on seurannut yli 10 vuoden ja 67 numeron ajan Euroopan nykyarkkitehtuuria. Viime vuosina se on halunnut keskittyä nuoremman arkkitehtipolven tekemisiin, koska ainakin eteläisessä Euroopassa nuoret ammattilaiset ovat olleet vaikeuksissa. On ollut pakko keksiä uudenlaisia selviytymiskeinoja. Meidän suunnallamme vallitseva arkkitehtuurikilpailukulttuuri on herättänyt ihailua, onhan se kohtuullisessa määrin sallinut myös nuorten arkkitehtien tai pientenkin arkkitehtitoimistojen päästä kiinni vaativiin suunnittelutehtäviin.

Ponnisteluilla takaisin pinnalle

Venetsian biennaalin avajaisviikolla AIAC, Italian arkkitehtuurikriitikoiden organisaatio ja *A10* julkaisivat näyttävän teoksen nimeltä *In Practise*. Se esittelee jokaisesta Euroopan maasta arkkitehtitoimiston, jota kansainvälinen jury pitää maan kiinnostavimpana ja esimerkillisimpänä. Neuvonantajina kirjan taustalla olivat lehden eri maiden kirjeenvaihtajat, joiden tuli ehdottaa annetut kriteerit täyttäviä toimistoja.

Suomesta kirjaan valittiin JKMM Arkkitehdit ja sen Apilarjasto. Julkistustilaisuudessa paikalla oli runsas määrä kirjaan

valittujen toimistojen edustajia, jotka kukin esittelivät ajatuksiaan ja tuotantoaan.

Loppukevään keskustelujen ja ponnistusten jälkeen *A10*:n päätoimittaja Indira van't Klooster ja hollantilainen Freek Dech työskentelivät kuumeisesti. Ponnisteluihin kuului sarja neuvotteluja lakimiesten kanssa. Yksi kysymys kuului: kuinka saada takaisin konkurssissa kadonnut materiaali?

Vuodenvaihteen tienoilla on vihdoinkin lanseerattu uusi arkkitehtuurijulkaisu *A10coop*, joka toistaiseksi toimii verkossa. *A10coop* on saanut piiriinsä useita pitkäaikaisia kirjeenvaihtajia, joista on tullut yhteisön jäseniä.

Ideota myös Suomesta

A10coop on myös taistellut oikeuksistaan lehden monipuoliseen sisältöön, ja sivustolla onkin nyt luettavissa koko materiaali yli 10 vuoden ajalta. Kaikki numerot on löydettävissä pdf-tiedostoina. Ne kertovat omaa tarinaansa myös suomalaisen arkkitehtuurin näkyvyydestä tällä eurooppalaisella foorumilla.

A10:n jokaisessa numerossa on ollut sisältöä myös Suomesta, ja viime vuosina olemme päässeet kansikuvaan keskimäärin kerran vuodessa. Suorituksena se on poikkeuksellinen, edustammehan väkilukumme puolesta vain noin prosenttia lehden levikkialueen väestöstä.

A10coop kokosi alkuvuonna kirjeenvaihtajiltaan tietoja Euroopan eri maiden arkkitehtuurikilpailujärjestelmistä, joista Alankomaissa tehdään tutkimusta.

Ainsialogiikka on alkuvaiheessa vielä suuri kysymys. Julkaisun toiminta käynnistyykin laajemmalla volyymilla vähitellen. Kaikki ideat ja rakentavat ehdotukset ovat lämpimästi tervetulleita.

Tarja Nurmi

Lisätietoa: www.a10coop.eu

KOTIMAA

MAALISKUU

23.–24.2.2017

NKS#7 Pohjoiskalottisymposium

Rovaniemi.

Pohjoiskalottisymposiumin. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä Arctic Design Week 2017 -tapahtuman kanssa. Teema on Architecture Matters.

• www.arcticdesignweek.fi/nks7

2.–3.3.2017

Architecture Speaks! -luennot

Aalto-yliopisto, Espoo, ja Arkkitehtuurimuseo, Helsinki.

Suosittu luentosarja tuo Suomeen kiinnostavan kattausten kansainvälisiä arkkitehteja kertomaan ajankohtaisista näkökulmista arkkitehtuuriin. 2.–3.3. vuorossa Anna Heringer (Saksa). Aalto-yliopiston luennot ovat maksuttomia.

• www.mfa.fi

–26.3.2017

Upcycling Center -kierrätyskylä

Museopiha, Ullanlinnankatu, Helsinki.

Kierrätyskylän työpajoissa lisätään työtömiä naisten ja erityisesti maahanmuuttajien aktiivista osallisuutta yhteiskunnassa. Työpajoissa 5–10 naista ammentaa ratkaisuja erityisesti tekstiilijäteongelmiin ja valmistaa designtuotteita mm. Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon kierrätysmateriaaleista. Tuotantokontti ja putiikki ovat avoinna ti–pe klo 13–17 ja la klo 11–16. Avoin ja maksuton kierrätystyöpaja la klo 13–15.

• www.mfa.fi/museopiha

NÄYTTELYT

HELMI–MAALISKUU

–25.2.2017

Esikaupunkikortteli 2020 – Pientalokaupungin paluu

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttelyssä esitellään Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen yhteistyökurssin opiskelijatöitä, joissa on ideoitu esikaupungin pientaloasemakaavaan soveltuvia kaupunkipientalotyyppejä.

• laituri.hel.fi

–28.2.2017

Paimion parantola – ilmaa, valoa ja terveellisyttä

Paimion kaupungintalo, Vistantie 18, Paimio.

Paimiossa nähdään hieman muokattu kokonaisuus alkuperäisestä näyttelystä, joka oli esillä kevättalvella 2016 Alvar Aalto -museossa. Näyttelyarkkitehtuurissa on hyödynnetty mm. valokuvia ja piirustuksia, ja mukana on parantolasta tehty elokuva sekä Aino ja Alvar Aallon suunnittelema huonekaluja.

• www.alvaraalto.fi, www.paimio.fi

–11.3.2017

Katolla

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Näyttely esittelee kattojen historiaa, arkkitehtuuria, materiaaleja sekä tulevaisuuden mahdollisuuksia valtavan kattopinta-alan hyödyntämiseen.

• laituri.hel.fi

–18.3.2017

Luota mielikuviin!

Tiedekirjasto Pegasus, Linnanmaa, Yliopistokatu, Oulu.

Heikki Taskisen arkkitehtuurista kertova näyttely sekä näyttelyluettelo perustuvat Heikki Kaikkosen Oulun yliopistossa vuonna 2012 hyväksytyyn väitöskirjaan Heikki Taskisen arkkitehtuuri – arkkitehdin elämäntyö.

• www.oulu.fi/kirjasto

–21.5.2017

Lasten mittakaava

Alvar Aalto -museon Galleria, Alvar Aallon katu 7, Jyväskylä.

Kokoelmanäyttely esittelee Aino Aallon sekä Artekin suunnittelema lasten sisustuksia ja huonekaluja. Näyttelyssä päästään ensimmäistä kertaa kurkistamaan Aino Aallon taidokkaisiin sisustus- ja arkkitehtuurisuunnitelmiin mm. päiväkoideista ja neuvoloista. Näyttely on osa Suominoo-juhlavuoden ohjelmistoa ja satelliittinäyttely Modernia elämää! -yhteisnäyttelylle.

• www.alvaraalto.fi

3.3.–30.7.2017

Modernia elämää!

HAM, Tennispalatsi, Eteläinen Rautatiekatu 8, Helsinki.

Viisi museota juhlistaa Suomen itsenäisyyden merkivuotta yhteisellä suurhankkeella. Näyttely esittelee tuokio-kuvia suomalaisesta modernismista, sen kotimaisista ja kansainvälisistä saavutuksista vuosina 1917–1968. Näyttely yhdistää uudella tavalla arkkitehtuuria, muotoilua, valokuvaa ja kuvataidetta.

Hankkeen museot syventävät teemaa omilla näyttelyillään.

• www.hamhelsinki.fi

15.3.–29.4.2017

Keski-Pasilan taidekilpailunäyttely

Laituri, Narinkka 2, Helsinki.

Taidekilpailussa etsittiin julkisia taide-teoksia Fredikanterassille, joka on Itä- ja Länsi-Pasilan tulevaisuudessa yhdistävän sillan jalankulkualue. Taidekilpailun tulokset julkistetaan 15.3. Laiturilla.

• laituri.hel.fi

11.5.–24.9.2017

Alvar Aalto – taide ja moderni muoto

Ateneum, Kaivokatu 2, Helsinki.

Kattava näyttely avaa oivaltavia näkökulmia Aallon elämään ja tuotantoon, esimerkiksi siihen, miten Aallon orgaaninen muotokieli kehittyi vuorovaikutuksessa ajan kuvataiteilijoiden kanssa. Aallon tuotannon ohella mukana on teoksia hänen läheisiltä ystäviltään ja modernismin mestareilta. Esiiin tuodaan myös Artekin rooli suomalaisen taidekentän rakentajana. Näyttely on tuotettu Vitra Design Museumin ja Alvar Aalto -museon yhteistyönä.

• www.ateneum.fi

ULKOMAAT

TULOSSA

3.–10.9.2017

UIA World Architects Congress

Soul, Etelä-Korea.

Arkkitehtien kansainvälisen järjestön UIA:n kongressi tuo syksyllä jälleen yhteen tuhansia ammattilaisia ympäri maailmaa.

• www.uia2017seoul.org

**Ornamo
Teos
Myynti**

11.–19./3. →

Take-away -myyntinäyttely!
SAFAN jäsenet ovat tervetulleita avajaisiin pe 10.3. klo 17–19.

Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1 C, Helsinki
Avoinna arkisin klo 12–18, la–su klo 11–17
ornamo.fi | finnishdesigners.fi | #teosmyynti17
Kuva: Eveliina Hartikainen

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti-su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 09 85675100

/ sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 12 €/Museokortti

/ mfa.fi
Facebook
Twitter

KAKSI UUTTA NÄYTTELYÄ ARKKITEHTUURIMUSEOSSA!

Tervetuloa avajaisiin tiistaina 28.2.2017 kello 18!

Kuinka Suomi modernisoitiin – 200 piirustuksen tarina Iso näyttelysali 1.3.–27.8.2017

Näyttely esittelee Arkkitehtuurimuseon originaalikoelmia poikkeuksellisen laajasti kertoen modernisoituvan Suomen tarinan 200 arkkitehtuuripiirustuksen kautta. Osa Suomi 100 -ohjelmaa.

Viiva, tila ja väri. Sakari Laitisen konstruktioita Pieni näyttelysali 1.3.–28.5.2017

Sakari Laitisen arkkitehdin ura heijastuu hänen taiteelliseen tuotantonsa, joka on nähtävillä Arkkitehtuurimuseon pienessä salissa keväällä 2017.

ADOPTOI PIIRUSTUS JA TUE MUSEOTA!

Arkkitehtuurimuseon piirustuskokoelma käsittää noin puoli miljoonaa piirustusta. Tämä aarreaitta avautuu yleisölle uusin tavoin, kun museo lanseeraa mahdollisuuden adoptoida arkkitehtuuripiirustuksia. Adoptoija saa kunniakirjan ja kopion piirustuksesta koristamaan kotiaan tai toimistoaan! Piirustuksen hinta on koosta riippuen 400 tai 700 euroa, ja osallistumalla tuet museon piirustuskokoelman hoitoa.

Lisätietoja: amanuenssi Antti Aaltonen,
puh. 045 7731 0480, antti.aaltonen@mfa.fi

Karl Nilsson: Cafe Africa, laajennus, Pieni Mäntysaari, Hanko 1912

KAUPUNGIN OPETUSLAUTAKUNTA
ESITTI ROIHUVUOREN KOULUN
PURKAMISTA JA UUDEN KOULUN
RAKENTAMISTA – MARJANIEMEEN!

Kenelle kellot soivat

Osallistuin tammikuussa Betonipäivään, jossa palkittiin vuoden 2016 Betonirakenne. Kilvassa sai kunniaininnan Roihuvuoren koulun perusparannus, jonka oli suunnitellut Timo Jeskanen työryhmineen. Helsingin rakennuslautakunta oli jo aiemmin palkinnut saman työn Rakentamisen Ruusulla. Roihuvuoren koulun monien epävarmuuksien täyttämä taival jatkui siis nyt vakaana.

1 960-luvun puolivälissä Helsingin kaupunki rakensi samanaikaisesti kahta uutta kansakoulua. Roihuvuoreen koulun oli suunnitellut kurssitoverini **Aarno Ruusuvuori**, toinen eli Kulosaaren koulu taas oli minun käsialaani.

Me molemmat rakensimme ensimmäistä koulurakennustamme. Suunnittelutyön oli Ruusu saanut tilaustyönä, minä taas kilpailuvoiton tuloksena. Koulut valmistuivat vuonna 1967, ja ne julkaistiin *Arkkitehti*-lehdessä 12/1967.

Meitä molempia pidettiin ”betoniarkkitehteina”. Ruusu oli jo rakentanut kolme tunnettua betonikirkkoaan, minun toimistoni työtä olivat Puolustusvoimien uusien varuskuntien keskusrakennukset. Niin kuin odottaa sopikin, uudet koulumme edustivat puhdasvalettuja betonipintoja suosivaa arkkitehtuuria. Roihuvuoren koulu oli kaksikerroksinen, tasaiselle kalliotontille tehty laatikko, Kulosaaren koulu taas rinteeseen porrastettu betonipitko.

Roihuvuoren koulussa opetustilat kiertävät renkaana keskelle sijoitettuja korkeita tiloja – keskushallia, liikuntasalia ja

juhlasalia. Konsepti on vanha tuttu, sitä käytettiin lähinnä aineluokkakä järjestelmään perustuvissa oppikouluissa. Näyttäviä esimerkkejä siitä ovat **Jorma Järven** hallikoulut 1950-luvulta ja **Heikki Sirenin** Haminan ja Kemin yhteiskoulut 1960-luvun alkupuolelta. Roihuvuori on tietääkseni ainoa ala-asteen koulu, joka perustuu tähän tilakonseptiin. Kulosaaren koulussa luokat oli puolestaan sijoitettu kattovalaistun keskikäytävän varrelle.

Nykyisissä peruskouluissa ala-asteen opetustilat pyritään ryhmittelemään soluiksi. Tämän päivän näkökulmasta molemmat 1960-luvun koulut ovat siis perusratkaisultaan vanhanaikaisia.

Kulosaaren koululle kello alkoi tikittää neljäkymmenen käyttövuoden jälkeen. Rakennuksessa kärsittiin sisäilma-ongelmista, homettakin löytyi. Koulu siirtyi vuonna 2009 väistötiloihin ja keskustelu sen kohtalosta alkoi. Kaupunginosa-yhdistys lobbasi vimmattusti uuden koulun rakentamiseksi. Parjatulle betonikoululle ei löytynyt puolestapuhujia.

Koulu purettiin. Uusi koulu aloitti toimintansa vuonna 2014 osana Kulosaaren korttelitaloa. **Pasi Siistosen** suunnitteleman 300 oppilaan solukoulun lisäksi rakennuksessa toimii satapäisen lapsijoukon päiväkotit. Kulosaarelaisia onkin syytä onnitella taiten suunnittelusta ajanmukaisesta koulurakennuksesta.

Myös Roihuvuoressa elettiin uuden koulun toivossa. Kävin katsomassa vanhaa koulua neljä vuotta sitten. Se oli ulkoa surullisessa kunnossa: korroosion syömiä betonipintoja oli tökerösti korjailtu, puhkottuja lasitiilikenttiä miten kuten paikkailtu. Ilmeisesti rakennus oli jätetty hiljalleen rapistumaan purka-

mista odoteltaessa. Vararehtori valitti koulun kärsivän myös sisäilmaongelmista. Parjatulle betonikoululle ei löytynyt puolestapuhujia.

Sitten roihuvuorelaiset saivat kokea odottamattoman yllätyksen. Kaupungin opetuslautakunta esitti koulun purkamista ja uuden koulun rakentamista – Marjaniemeen! Roihuvuoren vanhan koulun väljä tontti kaavoitettaisiin asuntokäyttöön. Kaupunkisuunnittelulautakuntakin puolsi esitystä.

Oman koulun menettämisen pelko herätti Roihuvuoren asukkaat. Kaupungin laatimat oppilaslaskelmat kyseenalaistettiin, koulun siirtämistä vastustettiin. Mutta mitä tehdä tilanteelle? Ilmeisesti vain rakennuksen peruskorjaus takaisi koulun jäämisen paikoilleen.

Ruusuvuoren arkkitehtuurille löytyi äkkiä ymmärtäjiä, muuseoväkiakin riensi tueksi. Lopulta kisa meni todella tiukaksi.

Kaupunginhallituksessa perusparannusehdotus voitti purkuehdotuksen yhdellä äänellä, ja valtuustokin hyväksyi koulun säilyttämisen vasta pitkän keskustelun jälkeen kesäkuussa 2013.

Korjatun Roihuvuoren koulun ulkoseinät on tehty valimo-valetusta betonista uudelleen aina pohjoispään ulkoramppia myöten. Lasitiilet ovat nyt luodinkestäviä. Sisätilojen betonipinnat on puhdistettu ja kunnostettu, **Anitra Lucanderin** valitsemat värit palautettu alkuperäiseen hohtoonsa. Talo on nyt entistä ehompi. Lucanderin haalistunut seinävaate-applikaatio on viety konservoitavaksi, ja valmistuttuaan se ripustetaan ensin Kaupunginmuseoon yleisön nähtäväksi.

Roihuvuorelaisia onkin syytä onnitella taiten suoritetusta vanhan koulun perusparannuksesta.

Osmo Lappo

Roihuvuoren koulun keskushalli vuonna 2000. Vasemmalla osa Anitra Lucanderin applikaatiosta.

ARKKITEHTUURIMUSEO

Paikan henki ratkaisi Suomenlinnassa

Arkkitehtuurikilpailussa etsittiin Suomenlinnan historialliseen miljööseen sopivaa uudisrakentamista. Voiton vei Arkkitehtitoimisto Heikkinen & Kangasaho.

Suomenlinnan hoitokunta järjesti arkkitehtuurikilpailun, jossa Länsi-Mustasaarelta poistuvat huonokuntoiset maajoitusrakennukset tuli korvata uusilla asuinrakennuksilla. Kilpailulla haettiin paikkaan sopivaa rakentamisen määrää, muotoa ja tapaa sekä uusia ajatuksia asumiseen, energiataloudellisuuteen ja käytettävyyteen. Rakenteellisten ratkaisujen tuli kestää vaativaa merellistä ilmastoa. Rakennusten arkkitehtuurin odotettiin edustavan selkeästi omaa aikaamme ja muodostavan uuden historiallisen kerrostuman Suomenlinnan rakennuskantaan.

Kilpailuun saapui 157 ehdotusta. Uudisrakennusten sovittaminen Länsi-Mustasaaren historialliseen mutta samalla keskeneräiseksi jääneeseen maisemaan oli haastava tehtävä. Vaikeuksia aiheuttivat kilpailualueen ympäristön monimuotoisuuden ymmärtäminen ja paikan hengen tavoittaminen. Monet sinänsä taitavasti laaditut ehdotukset olivat yleispäteviä ja sopisivat tyyppiratkaisuiksi tavallisille asuinalueille pääkaupunkiseudulla. Kilpailun yleistaso jäi heikoksi, mutta kärkipään ehdotukset olivat korkeatasoisia.

Rannat kuuluvat kaikille

Kilpailuehdotukset edustivat useita ratkaisumalleja ja valottivat paikan rakentamismahdollisuuksia monipuolisesti. Yleisimpiä ratkaisumalleja olivat ”rivitalo” eli yhtenäinen rakennus-

massa rantaviivan suunnassa, ”venevajat”, joissa rakennukset olivat kohtisuoraan rantaviivan suhteen, sekä ”kylät” eli useiden erillisten rakennusten ryhmät. Ehdotusten joukossa oli myös joitakin kerrostaloja sekä linnoituksen muotoa ja materiaaleja imitoivia ratkaisuja.

Rakennusten sijoittaminen tien lähelle ylärinteeseen rannan suuntaisesti osoittautui luontevaksi ratkaisuksi. Näin myös ranta-alue jää Suomenlinnalle tyypilliseen tapaan selkeästi julkiseksi alueeksi eikä maastoa jouduta runsain määrin muokkaamaan. Uudisrakennusten sijoittaminen rantaviivan tuntumaan johti yleensä maaston ja rannan raskaaseen muokkaukseen.

Parhaat ehdotukset olivat oivaltaneet Suomenlinnan yhteisöllisyyden, johon kuuluu se, että rannat ovat julkisia, kaikkien kuljettavia alueita. Asunnoille ei juurikaan varata omia pihvoja tai parvekkeita.

Parhaissa ehdotuksissa tekijät olivat löytäneet uudisrakennuksille yksinkertaisen ja konstailemattoman muotokielen, joka sitoo uudisrakennukset linnoituksen klassiseen arkkitehtuuriin. Ehdotukset osoittivat, että pysyvyyttä tavoittelevat ja maahan sitoutuvat ratkaisut täyttivät kilpailuohjelman tavoitteet paremmin kuin luonteeltaan väliaikaisemmat, kevyemmät rakennelmat.

Kärkiehdotuksissa oli huomioitu tasapainoisesti ilman suunnat ja alueelta avautuvat poikkeuksellisen hienot näkymät. Asuntojen taitavalla tilasuunnittelulla oli saatu aikaan valoisia ja toimivia asuntoja. Yleisesti asunosuunnittelua kuitenkin vaivasi tavanomaisuus ja paikan erityislaatuisuuden unohtaminen.

”

SAKAROIDEN VÄLIIN MUODOSTUU SUOJAISIA YHTEISIÄ ULKOTILOJA, JA KESKENÄÄN ERISUUNTAISET PÄÄDYT TEKEVÄT RAKENNUKSISTA MIELENKIINTOISEN KYLÄMÄISEN RYHMÄN.

Voittaja hyödyntää paikan ja näkymät

Kilpailun voittajaksi valittiin persoonallinen ehdotus Ota-va. Tähtikuvion muotoon punotussa rakennusryhmässä on etäisiä liittymiä linnoitusjärjestelmien geometriaan. Rakennukset istuvat luontevasti paikoilleen harjakattoisina hahmoina. Sakaroiden väliin muodostuu suojaisia yhteisiä ulkotiloja, ja keskenään erisuuntaiset päädyt tekevät rakennuksista mielenkiintoisen kylämäisen ryhmän.

Rakennuspaikan moninainen miljöö ja näkymät on hyödynnetty maksimissaan. Asunnot ovat valoisia ja näkymiltään rikkaita. Toisin kuin Suomenlinnan rantasilue-tille ongelmalliset lasipäädyt, merta kohti umpinaisiksi jä- tetyt päädyt toimivat ja korostavat rannan julkista luon- netta. Hiillettyä puuta ei tosin pidetty onnistuneena va- lintana julkisivumateriaaliksi.

Arkkitehtitoimisto Heikkinen & Kangasahon voittanut ehdotus Ota-va, näkymä sillalta.

Rakennukset muotoutuvat tähtikuvioiksi.

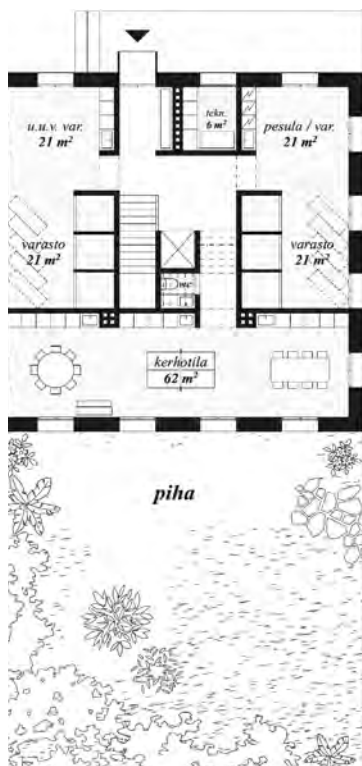

”

KOMPAKTI NELIKERROKSIINEN KERROSTALO EI PYRI LUOMAAN RANTAAN OMAA, PIENTÄ MITTAKAAVAA VAAN RINNASTUU RAKENNUSPAIKAN TAKANA OLEVIIN SUUREMPIIN KIVIRAKENNUKSIIN.

Toiseksi sijoittui ehdotus *Nomen*, joka on ehdoton ja tinkimätön tiilikuutio.

Toisen palkinnon sai ehdotus *Nomen*. Kompakti nelikerroksinen kerrostalo ei pyri luomaan rantaan omaa, pientä mittakaavaa vaan rinnastuu rakennuspaikan takana oleviin suurempiin kivirakennuksiin. Ulkoisessa olemuksessaan ehdoton tiilikuutio toisaalta sopii Suomenlinnan ankaraan linnoitusarkkitehtuuriin, toisaalta erottuu uutena rakennuksena liiaksi ympäristöstään. Vaihtuva ehdotus on painava puheenvuoro paikan rakentamis-tavasta käytävässä keskustelussa.

Kolmannen palkinnon sai ehdotus *Laiturit*. Muurimainen rivitalo asettuu luontevasti Suomenlinnan maisemaan. Rakennuksen sijoittelu on kilpailun parhaita. Vaikka asuntojen laiturimaiset ulkotilat on merkitty selvästi, rivitalo muodostaa eteensä rantaluokalle liian yksityistä reviiiriä. Asuntojen tilasuunnittelu ja mitoitus on taitavaa. Harmaaksi käsitellyt puujulkisivut ovat vaatimatomat ja luonnosmaisat mutta kehityskelpoiset. Ehdotusta vai-vaa kuitenkin hienoinen tavanomaisuus.

Lisäksi lunastettiin kaksi ehdotusta: *Kivi-paperi-sakset* ja *Siipi*.

Merja Nieminen ja Matti Sanaksenaho

Kolmannelle sijalle tuli ehdotus Laiturit.

Palkitut

Voittaja Otava

Arkkitehtitoimisto Heikkinen & Kangasaho

Tekijät: arkkitehti Tapio Kangasaho ja arkkitehti,
sisustusarkkitehti Jonna Heikkinen

Toinen palkinto Nomen

Tekijät: Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari,
Paul Thynell ja Matti Wäre

Avustaja: Brita Thynell

Kolmas palkinto Laiturit

Arkkitehtitoimisto Jari Lepistö

Tekijä: arkkitehti Jari Lepistö

Lunastus Kivi-paperi-sakset

Arkkitehtitoimisto Freese

Tekijä: arkkitehti Simo Freese

Avustajat: Eva Knif, Hilda Uusitalo ja Anu Halme

Lunastus Siipi

Työryhmä: Maiju Suomi, Tuukka Päivärinne, Elina
Koivisto ja Sarianna Salminen

Palkintolautakunta

Suomenlinnan hoitokunnasta Heikki Lahdemäki
(puheenjohtaja), Ulla Räihä ja Tiina Koskenniemi,
Museovirastosta Mikko Härö, Helsingin kaupunkisuunnit-
teluvirastosta Mikko Aho sekä SAFA-tuomarit Merja
Nieminen ja Matti Sanaksenaho. Palkintolautakunnan
sihteeri Esko Rautiola Suomenlinnan hoitokunnasta.

VAIKKA ASUNTOJEN LAITURIMAISET
ULKOTILAT ON MERKITYY SELVÄSTI,
RIVITALO MUODOSTAA ETEENSÄ RANTA-
ALUEELLE LIIAN YKSITYISTÄ REVIIRIÄ.

Lunastettu ehdotus Kivi-paperi-sakset.

Lunastettu ehdotus Siipi.

Jyväskylän Kangas täydentää keskustaansa

Voittajaehdotus Kankaan kaupunkipuutarhat, Schauman & Nordgren Architects.

Yleisessä arkkitehtuurikilpailussa etsittiin sydäntä entisen paperitehtaan keskuskortteleille Jyväskylässä.

A rkkitehtuurikilpailun tavoitteena oli löytää Kankaan entisen paperitehtaan alueen uudisrakennusvaiheeseen asemakaavoituksen ja toteutuksen pohjaksi korkea-tasoinen ja viihtyisä työpaikka-, asuin- ja opiskelualueen kaavarunkosuunnitelma. Kilpailun järjestivät Jyväskylän kaupunki ja Kankaan kehitysytio. Kehitysytion osakkaita ovat Skanska, YIT Rakennus ja Jyvs-Parkki.

Kilpailualue sijaitsee keskeisellä paikalla Jyväskylän ydinkeskustasta koilliseen Tourujoen rannalla. Lnsipuolelta aluetta rajaa suojeltava vanha paperitehdasrakennus kanavarakenteineen. Idässä aluetta rajaa viherkehä. Kilpailualueen laajuus on noin 6,2 hehtaaria. Vanha teollisuusalue on maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltua rakennettua kulttuuriympäristöä, mikä piti huomioida suunnittelussa.

Kankaan alueen suunnittelun pohjaksi järjestettiin vuonna 2012 arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti Arkkitehtitoimisto Petri Rouhiainen. Toimisto on laatinut alueelle kaavarunkotyön, joka on ohjannut alueen osayleiskaavan laadintaa.

Tuleva kaupunginosa muodostuu toiminnallisesti erityyppisistä kortteleista: asuin-, liike-, hybridi-, koulu- ja pysäköintikortteleista. Kaupunkikuvassa sekä alueen palvelurakenteessa erityisen tärkeänä pidettiin alueen keskustassa olevan Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja hybridikorttelien merkitystä. Arkkitehtuuriltaan suunnitelman tuli olla ajallisesti kestävä ja sisältää hybridirakentamista eli toimintojen sekoittamista sekä kortteleissa että rakennuksissa. Suunnitelman tuli osaltaan tukea ja toteuttaa Jyväskylän strategisia linjauksia.

Kilpailuun saapui 26 ehdotusta, joista voittajaksi valikoitui Schauman & Nordgren Architects'n ehdotus *Kankaan kaupunkipuutarhat*. Koska ehdotuksia ohjasi osayleiskaava, ne olivat lähtökohdiltaan samankaltaisia. Tasoa pidettiin hyvänä, mutta tasapainottelu tavoitteiden välillä oli haastavaa. Kilpailu osoitti, että uusi kaupunginosa on mahdollista toteuttaa osayleiskaavan kaupunkikuvallisten vaatimusten mukaisesti ja samal-

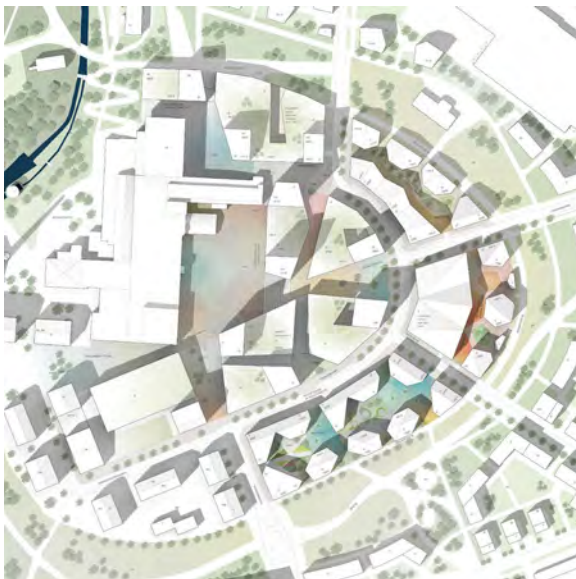

VOITTANEEN EHDOTUKSEN KANKAAN KAUPUNKIPUUTARHAT SOPIVASTI HÄMMENTÄVÄ JA OMALEIMAISEN KIINNOSTAVA ARKKITEHTUURI MAUSTAA TASAPAINOISEN HARKITTUA KAUPUNKIRAKENNETTA.

la voidaan täydentää tehdasympäristöä ja vanhaa kaupunkirakennetta. Kilpailun tulos vastasi järjestäjien odotuksia, ja voittajatyö luo suunnittelulle kiinnostavan ja kehittämiskelpoisen lähtökohdan.

Voittajaehdotuksen sydänkorttelien asemapiirros.

Alueen identiteettiä vahvistamassa

Parhaimmat ehdotukset muodostavat monipuolista ja elämyksellistä kaupunkikuvaa. Korttelirakenne edistää yhteisöllisyyttä luomalla oleskeluun soveltuvia sisä- ja ulkotiloja. Parhaimmat ratkaisut tukevat kaupungin kehittämistä suvaitsevaksi ja viihtyisäksi. Onnistuneimpia ovat joustavat, mahdollisimman yhtenäiset, katutilaa elävöittävät sekä helposti huollettavat kokonaisuudet.

Ehdotuksissa hyvinä asioina pidettiin ammattikorkeakoulun ja hybridikorttelin toteuttamista vaiheittain, toiminnallista yhteyttä Kankaanaukioon sekä ammattikorkeakoulun toimintojen sijoittamista yhteen kortteliin. Asuinkortellit sijoittuvat ehdotuksissa pääosin osayleiskaavan mukaisesti Paperitehtaankadun ja Kankaanpuiston väliseen vyöhykkeeseen. Palkituissa ehdotuksissa on mietitty kiitettävästi uudenlaisia asuinkortteleita, asumisen malleja ja pihatyypppejä.

Kilpailuohjelman mukaisesti suunniteltuja pysäköintirakennuksia pidettiin toiminnallisesti ja rakennettavuuden

PALKITTUJEN EHDOTUSTEN ARKKITEHTUURI ON MODERNIA, RAIKASTA JA YLLÄTYKSELLISTÄ. RAKENNUSTEN MUOTOKIELI ON MIELENKIINTOISTA JA ELÄVÄÄ. MATERIAALI- JA VÄRIVALINNAT TUKEVAT MUOTOA.

Toiseksi sijoittui ehdotus *Down Town*, Arkkitehtitoimisto Karin Krokfors ja Arkkitehtitoimisto Sami Vikström.

puolesta hyvinä. Kaikissa kilpailutöissä Kankaan alueen katuverkko noudattaa osayleiskaavan mukaista ratkaisua. Katutilan käsittelyyn ja ilmeeseen on kilpailutöissä paneuduttu hyvin vaihtelevasti.

Yhtenä tavoitteena oli löytää kilpailun perusteella suunnitelma, joka muodostaisi Kankaan alueesta kaupunkimaisen ja tunnistettavan. Kaupunkikuvallisesti rakennukset on sovitettu arkkitehtuuriltaan tehdasalueen nykyisiin rakennuksiin, mutta samalla ne muodostavat osin maamerkkinäisesti alueelle uudenlaista luonnetta. Ehdotetut rakennustyypit ovat yleisesti melko perinteisiä, vaikkakin parhaimmissa ehdotuksissa on mielenkiintoisesti muotoiltuja yhdistelmärakennuksia sekä asuinkerrostaloja. Palkituissa ehdotuksissa rakennukset muodostavat elävää katutilaa ja kaupunkiaukioita sekä avaavat mielenkiintoisia uusia kulkureittejä.

Elävyyttä ja innostusta muodoista

Palkittujen ehdotusten arkkitehtuuri on modernia, raikasta ja yllätyksellistä. Rakennusten muotokieli on mielenkiintoista ja elävää. Materiaali- ja värivalinnat tukevat muotoa.

Useat kilpailijat olivat huomioineet ehdotuksissaan taiteen sekä sen integroimisen osaksi arkkitehtuuria ja muuta suunnittelua. Parhaimmissa ehdotuksissa uusiutuvien energia-muotojen hyväksikäyttö rakennusten osana on johtanut persoonalliseen ja mielenkiintoiseen arkkitehtuuriin.

Voittaneen ehdotuksen *Kankaan kaupunkipuutarhat* sopivasti hämmäntävä ja omaleimaisen kiinnostava arkkitehtuuri maustaa tasapainoisen harkittua kaupunkirakennetta. Kaupunkirakenne on looginen, yhtenäinen ja tasapainoinen. Ehdotus on omalla tavallaan näennäisen vaatimaton sekä vanhaa kunnioittava ja esiin nostava. Pihoja ja tiloja kuvaavasta aineistosta huokuu paneutunut innostus asumisen ja kaupunkirakentamisen kaikkiin muotoihin.

Suvi Huttunen ja Teemu Palo

Vasemmalla *Modus Fabrica*, joka sai kolmannen palkinnon. Tekijöinä Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari ja Paul Thynell. Alla lunastettu ehdotus *Ristipisto*, Kangas & Vuorinen Arkkitehdit ja Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson.

Lunastettu ehdotus *Urban Factory*, Ramboll Danmark A/S.

Palkitut

Voittaja *Kankaan kaupunkipuutarhat*

Schauman & Nordgren Architects

Tekijät: Ted Schauman, Jonas Nordgren, Sara Zapotoczna, Anna-Sofia Lavanti

Avustajat: Martin Poganitsch, Jouni Lehtomaa

Toinen palkinto *Down Town*

Arkkitehtitoimisto Karin Krokfors ja Arkkitehtitoimisto Sami Vikström

Tekijät: Karin Krokfors, Sami Vikström, Matus Pajor, Heikki Myllyniemi

Kolmas palkinto *Modus Fabrica*

Tekijät: Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari, Paul Thynell

Lunastettujen ja kunniamainittujen ehdotusten tekijätiedot SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi > Kilpailut.

Palkintolautakunta

Jyväskylän kaupunki: toimialajohtaja **Erja Saarivaara** (pj.), kaupunginhallituksen jäsen **Tony Melville**, kaupunkirakennelautakunnan jäsen **Merja Hautakangas**, hankejohtaja, arkkitehti SAFA **Anne Sandelin**, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA **Leila Strömberg**. Skanska: kaavakehitysjohtaja, arkkitehti SAFA **Hille Kaukonen**. YIT Rakennus: rakennuttajapäällikkö **Seija Takanen**. Jyväsk-Parkki: toimitusjohtaja **Hannu Leskinen**. SAFAn kilpailutoimikunta: arkkitehti SAFA **Suvi Huttunen**, arkkitehti SAFA **Teemu Palo**.

Kunniamaininnat: *Pulp* (yllä) ja *Pumppu* (alla).

Vuoden 2017 SAFA-palkinto- ehdokkaista haetaan

Suomen Arkkitehtiliiton SAFA-palkinto jaetaan tunnustuksena maamme kunnalle tai muulle julkiselle tai yksityiselle yhteisölle tai yritykselle, joka on toiminut esimerkillisellä tavalla hyvän suunnittelun edellytysten ja tulosten aikaansaamiseksi. Palkinto annetaan toiminnasta, joka on merkittävällä tavalla edistänyt tarkoituksenmukaista ja hallittua yhdyskuntakehitystä ja hyvän elinympäristön syntymistä.

SAFA-palkinnon säännöt ja luettelo palkinnon tähän mennessä saaneista ovat nähtävänä SAFAn verkkosivuilla www.safa.fi > **Ajankoh- taista** > **Palkinnot**. Palkintolautakunta koostuu Suomen Kuntaliiton, SAFAn ja ympäristöministeriön edustajista. Lautakunnan puheenjohtajana toimii SAFAn varapuheenjohtaja **Gunilla Lång-Kivilinna**.

Ehdotuksia SAFA-palkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki Suomen kansalaiset ja yhteisöt. Palkintolautakunta muistuttaa myös, että ehdotuksia palkinnon saajaksi ovat sääntöjen mukaan velvoitettuja tekemään SAFAn alaosastot.

Ehdotuksiin tulee liittää riittävät perustiedot ja perustelut, ja ne tulee toimittaa perjantaihin **10.3. mennessä** osoitteeseen Suomen Arkkitehtiliitto, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki tai sähköpostitse osoitteeseen koulutus@safa.fi. Lisätietoa antaa erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi tai puh. 041 528 2952.

SAFA-palkinto jaetaan liiton 125-vuotisjuhlavuoden päätapahtumassa Arkkitehtipäivillä 19.–20.5.

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Tampereen taidemuseon laajennus ja Pyynikintori	15.12.2016	15.3.2017
Vantaan Aviapolis	16.1.2017	28.4.2017
Ylivieskan kirkko	14.2.2017	15.5.2017
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu	24.1.2017	16.5.2017
Espoon Laajalahden Turvesuo	15.2.2017	30.5.2017
EUROPAN 14	13.2.2017	30.6.2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Kuopion soiva ja sykkivä sydän, 2. vaihe päättyy 17.3.2017	18.4.2016	5.9.2016
--	-----------	----------

KUTSUKILPAILUT

Mountain Man Quarter, Otaniemi	15.6.2016	15.11.2016
Kuopion museon laajennus ja peruskorjaus	20.9.2016	16.12.2016
Garden Helsinki	20.10.2016	20.12.2016
Käräjätörmän monisukupolvinen yhteisökylä	10.10.2017	11.1.2017
Hyvinkään Sveitsin alue	9.12.2016	13.3.2017
Helsinki-Vantaan terminaali 2:n laajennus	28.11.2016	24.3.2017
Jakomäen sydän	15.12.2016	27.3.2017
Peab Jätkäsaaren kortteli	1.2.2017	31.3.2017
Jätkäsaaren Saukontorni	15.2.2017	28.4.2017
Heinolan lukio, <i>hankintailmoitus 2/2017</i>	15.3.2017	15.6.2017
Tapiolan Tuulirinne, <i>hankintailmoitus 3/2017</i>	4/2017	8/2017

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

”

VOITTAJAEHDOTUKSESSA *HILBERT'S HOTEL* MUOTOKONSEPTI ON KAIKESSA YKSINKERTAISUUDESSAAN VAKUUTTAVA.

Snøhetta voittoon Hakaniemen hotellikilpailussa

Hakaniemen hotellikilpailussa haettiin kiinnostavaa uutta arkkitehtuuria keskeiselle ja näkyvälle paikalle Helsinkiin – maamerkkiä, joka on tasapainossa ympäristönsä kanssa.

AB Invest A/S, Helsingin kaupunki ja SAFA järjestivät kutsukilpailun uuden hotellirakennuksen suunnittelusta Helsingin Hakaniemenrantaan. Kilpailuun kutsuttiin neljä pohjoismaista arkkitehtitoimistoa: Juul Frost Arkitekter Tanskasta, Snøhetta Norjasta, Wingårdhs Ruotsista sekä Davidsson Tarkela Architects Suomesta.

Kilpailutöiden taso oli hyvä ja ammattitaitoinen, mikä olikin odotettavissa kutsutuilta toimistoilta. Hotellin tilaohjelma on melko yksinkertainen ja toiminnan vaatimukset kohtuullisen helposti toteutettavissa. Niinpä kilpailutöiden välillä ei ollut toiminnallisesti merkittäviä eroja. Tilaratkaisut tukeutuivat melko perinteisiin ja toimiviksi koettuihin malleihin, kukaan tekijöistä ei lähtenyt tavoittelemaan uusia, ennen näkemättömiä hotellikonsepteja.

Kilpailun tavoitteiden todettiin toteutuvan parhaiten ehdotuksessa Hilbert's Hotel, jonka on laatinut norjalainen Snøhetta.

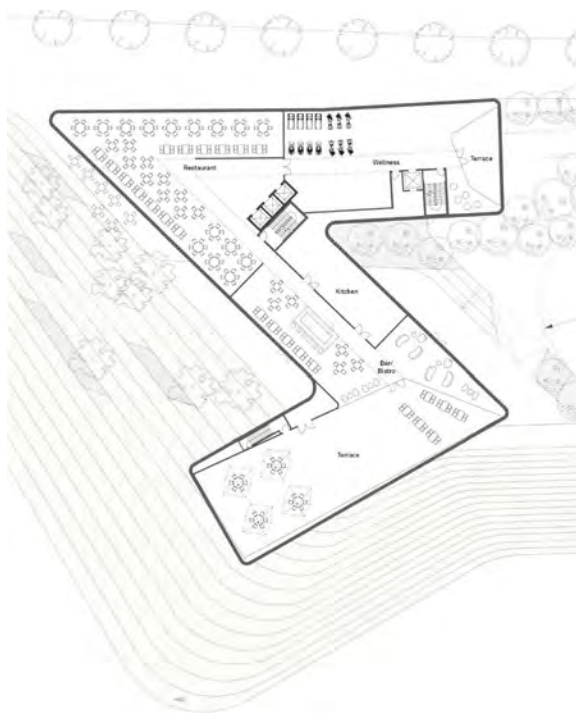
Sarja laadukkaita ehdotuksia

Kilpailutehtävän haasteet liittyivät kaupunkikuvaan. Tontti sijaitsee hyvin näkyvällä paikalla Hakaniementorilta, Siltavuorensalmelta sekä Pitkältäsillalta katsottuna. Uudisrakennus asettuu osaksi merkittävää helsinkiläistä kaupunkimaisemaa.

Ehdotusten sopivuudesta Hakaniemen ympäristöön sekä luonteesta maamerkinä keskusteltiin palkintolautakunnassa perusteellisesti. Ehdotusten tekijät olivat pääosin onnistuneet eläytymään ympäristön lähtökohtiin ja luomaan hyvällä tavalla juuri paikkaan sopivia rakennussuunnitelmia. Yliampuvia wau-efektejä ei nähty.

Kilpailun tuloksena saatiin sarja mukavasti toisistaan poikkeavia ratkaisumalleja. Ehdotuksen 90723 tornivaihtoehdossa uskalias korkeus täyttää itsestään selvästi maamerkin vaatimuksen. Rakennuksen pehmeälinjainen muotoilu on hallitun varmaotteista, mutta kokonaisuus vaikuttaa silti hieman vanomaiselta, erityisesti julkisivujen osalta.

Ehdotuksessa *Helix* rakennusvolyymi on jaoteltu kolmeen siipeen. Ulkoarkkitehtuurissa on tavoiteltu rauhallista ajattonuutta. Muoto on sopusuhtainen, mutta maantasolta tarkasteltuna rakennus näyttäytyy hieman arkisena, tasakorkeana umpipäätyjen ja ruutujulkisivujen vuorotteluna.

Veistoksellinen voittajaehdotus Hilbert's Hotel.

Ehdotuksessa *The Try Square* hotelli täyttää tontin rajoja myöten, mikä muodostaa jäykkää kaupunkirakennetta. Rakennusmassaan on haettu persoonallista ilmettä keskeltä kovertamalla, mikä ei ole kuitenkaan tuottanut täysin luontevaa kokonaismuotoa. Ehdotuksen erityiset ansiot ovat hienovaraisessa materiaali-paletissa. Runsas puun käyttö myös kantavana rakenteena luo rakennukselle voimakkaan oman identiteetin.

Veistoksellisuus erottui edukseen

Voittajaehdotuksessa *Hilbert's Hotel* muutokonsepti on kaikessa yksinkertaisuudessaan vakuuttava. Tehokkaaksi mitoitettua hotellihuonepötköä on taivuteltu tontin rajojen sisään Z-muotoon, jolloin syntyy eri suunnista katsottaessa vaihtelevan näköinen veistoksellinen rakennus.

Taitosten hyödyntäminen rakennuksen tilojen, toimintojen sekä kokonaismuodon suunnittelussa on kekseliäs idea. Vaikka hotelli ei ole naapureitaan korkeampi, se täyttää oivallisesti maamerkin kriteerit poikkeamalla selkeästi ympäristöstä.

Julkisivu on fragmentoitu lasielementtien sommitelma, jossa on käytetty vaaleaa opaalisia ja osin sisätilojen käytön mukaan muuntuva alylasia. Pinnan jäsentely häivyttää rakennuksen kerrokset, mikä lisää kokonaisuuden veistoksellista vaikutelmaa. Tätä korostaa vielä entisestään kulmien pyöristykset sekä harkitut poikkeamat suorista linjoista.

Ensimmäisen kerroksen keveä läpinäkyvyys tekee yleisilmeestä kutsuvan ja lähiympäristöä rikastuttavan. Aula on ilmava ja avautuu läpi rakennuksen. Ravintola, baari ja muut aulatoiminnot sijoittuvat harkitusti suhteessa Hakaniementoriin ja uuteen rantapromenadiin. Rakennuksen muoto jakaa lähiulkotilan miellyttävän kokoisiksi osiksi.

Kokonaisuuden juurruttaa paikoilleen valittua muototeemaa noudattava veteen laskeutuva portaikko, jossa kuitenkin on vielä tutkittavaa rantareitin ja vesibussiliikenteen kannalta. Houkuttelevilta vaikuttavat kattoterassit täydentävät hotelliin liittyvien erilaisten ulkotilojen valikoiman.

Vaikka *Hilbert's Hotel* on vielä luonnosmainen, se herättää lupauksia. Toteutetun rakennuksen laatu riippuu monesta seikasta, mutta ainakin voittajan referenssit ovat lupaavia. Onnistunut lopputulos olisi mukava pieni suolapulssi, jolla voisi olla virkistävä vaikutus tälläkalaiseen rakentamiseen ja arkkitehtuuriin Hakaniemenrantaa laajemminkin.

Asmo Jaaksi

Palkintolautakunta

AB Invest A/S: Arthur Buchardt. Helsingin kaupunki: Mikko Aho. SAFA-tuomari: Asmo Jaaksi. Sihteeri: Timo Metsälä.

Hakaniemen hotellikilpailun muut ehdotukset

Ehdotus 90723, Juul Frost Arkitekter.

Ehdotus The Try Square, Wingårdhs.

Ehdotus Helix, Davidsson Tarkela Architects.

Kolme suomalaista Mies van der Rohe -finalisteina

ANTTI GANTH

Mies van der Rohe -säätö julkisti 40 finalistia, jotka kilpailevat Euroopan arkkitehtuuripalkinnosta 2017. Suomesta listalla on huikeat kolme kohdetta: **Esa Ruskeepään** Opiniemäen koulu (yläkuva) sekä **Anssi Lassilan** OOEPAAn Suvelan kapeli (alakuva) ja Puukuokka.

Vain Ranskalla, Portugalilla ja Britannialla – joka on vielä mukana EU:n arkkitehtuuripalkinnossa – on enemmän finalisteja kuin Suomella, neljä kullakin. Pohjoismaat ovat hyvin edustettuina, sillä myös Norja ja Tanska saivat finalistilistalle kolme kohdetta. Norjan MDH Arkitekterin Moholt-opiskelijakylässä Trondheimissa toisena suunnittelijana on suomalaisen **Malin Blomqvistin** maisema-arkkitehtuuritoimisto MASU Planning. Ruotsiin ei tällä kertaa osunut kuin yksi finaaliipaikka. Kolmen finalistin maita ovat lisäksi arkkitehtuurin supervallat Espanja ja Alankomaat.

Anssi Lassilan pääsy finalistilistalle kahdella kohteella on hieno saavutus. Tänä vuonna samaan pystyi vain tanskalainen Lundgaard & Tranberg ja **Rem Koolhaasin** OMA.

Voittaja julkistetaan huhtikuussa 2017.

MIKA HUISMAN

Helsingin Viuhka vuoden Betonirakenne

Asumo-osakeyhtiö Helsingin Viuhka on palkittu vuoden 2016 Betonirakenteena vaativasta ja innovatiivisesta arkkitehti- ja rakennesuunnittelusta sekä laadukaasta toteutuksesta.

Kilpailun järjesti Betoniteollisuus ry. Viuhkan suunnittelu on tehty tietomallintamalla sekä pitkälle esivalmistettuja rakennusosia hyödyntämällä. Tällä on nopeutettu työmaalla tapahtuvaa elementtiasennusta.

Betonielementtitalon ulkopinnoissa on käytetty sileää valkobetonia, graafista betonia ja maalattua pintaa. Katujulkisivujen yhtenä kappaleena valetut noppaparvekkeet elävöittävät katumaisemaa, ja erilaiset pinnat heijastavat valoa ja varjoja kiinnostavasti.

Viuhka sijaitsee ahtaalla tontilla Vuosaaressa, Rastilan metroaseman vieressä. Tornimainen maamerkkikohde on esimerkki siitä, miten säädellyssä vuokra-asuntotuotantokohdessa on kehitetty innovatiivista asuntoarkkitehtuuria ammattitaitoisen rakennuttajan tuella.

Viuhkan arkkitehtisuunnittelusta vastasi Konkret. Pääsuunnittelijana toimi arkkitehti SAFA **Jaakob Solla** ja projektiarkkitehtina arkkitehti SAFA **Olli Tallbacka**. Rakennuttajana oli VVO-Yhtymä, rakennesuunnittelijana Sweco Rakennetekniikka. Kohteen pääurakoitsija oli Fira.

Kunniamaininta Roihuvuoreen

Vuoden Betonirakenteeksi oli ehdolla kuusi kohdetta. Viuhkan lisäksi ehdokkaita olivat Löyly (Avanto Arkkitehdit), Roihuvuoren ala-asteen peruskorjaus (JRT Arkkitehdit), Tapiolan koulun peruskorjaus ja laajennus (Siren Arkkitehdit), Tampereen rantatunneli ja betonitaide (A-Insinöörit ja taiteilijat) ja Auran koulu (Auer & Sandås Arkkitehdit).

Kunniamaininnan kilpailussa sai helsinkiläisen Roihuvuoren ala-asteen peruskorjaus.

PALKINNOT

Yllä As. Oy Helsingin Viuhka ja alla Roihuvuoren ala-aste.

TIMO JESKANEN

Miten Suomessa asuvat ulkomaalaiset arkkitehdit voisivat osallistua SAFAn toimintaan? Kuinka SAFA voisi olla nykyistä kansainvälisempi ja avoimempi? Millaisia pieniä, konkreettisia askelia kansainvälisempi SAFA edellyttäisi?

Askel kohti kansainvälisempää SAFAA

Ulkomailla opiskelleiden suomalaisten arkkitehtien lisäksi Suomessa on kasvava joukko ulkomaalaisia arkkitehteja, jotka voisivat hyötyä järjestön toiminnasta ja jäsenyydestä. He ovat uusien ideoiden, taitojen ja verkostojen hyödyntämätön voimavara. Jos muutamme toimintaa avoimemmaksi Suomessa, voimme luoda mahdollisuuksia myös muualla.

SAFAn tutkimus- ja koulutustoimikunnan kokoamaan keskustelupaneeliin osallistui toimikunnan jäseniä ja tilaisuuteen kutsuttuja ulkomaalaisia arkkitehtivieraita. Paneelissa pohdittiin muun muassa sitä, voisivatko kaikki ne ulkomaalaiset arkkitehdit, jotka jo asuvat, työskentelevät, opiskelevat, opettavat tai tekevät tutkimusta Suomessa, verkostoitua yhteisen alustan avulla. Voisiko SAFAn tapahtumia avata myös kansainväliselle yleisölle?

Jo vuosia Suomessa asuneet arkkitehtivieraat jakoivat omakohtaisia kokemuksiaan siitä, millaista on olla ulkomaalainen arkkitehti Suomessa.

– Vuonna 1997 koin, että SAFA ei ollut kiinnostunut jäsenyydestäni eikä halukas kertomaan jäsenyyden hyödyistä.

– Mahdollisuus työskennellä, myydä ja ostaa palveluita koko Euroopan laajuisilla markkinoilla on sekä paras tapa integroitua että parasta arkkitehtuuriin vientiä. SAFA voisi auttaa selkeyttämään näitä teemoja.

– Liityin opiskelijana SAFaan turvatakseni mahdollisen työttömyyskorvaukseni tulevaisuudessa. EKO-SAFA oli ensimmäinen todellinen kosketukseni muihin saman arvomaailman jakaviin safalaisiin. Valmistuttuani tarvitsin tukea, sillä minun oli vaikea löytää kansainvälistä toimistoa, jossa työskennellä.

Kansainvälinen paikallisosasto?

Tilaisuudessa oltiin yhtä mieltä siitä, että tarvetta verkostoitumiselle ja tiedon jakamiselle on. Toisaalta todettiin, että SAFAn koko toiminnan kansainvälistäminen kerralla saattaisi olla turhan kunnianhimoisen hanke.

Ratkaisu voisi olla joko kokonaan uusi osasto tai se, että jo olemassa olevista osastoista löytyisi sijaa myös kansainväliselle SAFALLE. Nykyiset osastot olisivat hyvä paikka integroitumiselle sekä kokemusten ja neuvojen vaihtamiselle.

Miten tästä eteenpäin?

Tilaisuudessa virisi useita konkreettisia kehitysehdotuksia:

- SAFAn jäsenyyden FAQ (usein kysytyt kysymykset) tiiviiksi paketiksi.
- SAFAn englanninkielisen verkkosivuston aktiivisempi päivittäminen.
- Sivu tai asiakirja suomalaisista toimintatavoista – teknistä tietoa, jota arkkitehtialan yritykset voivat käyttää apunaan suomalaisessa sääntöviidakossa.
- Alaosastoissa ainakin yksi tapahtuma englanniksi ja tiedottaminen kielivalinnasta etukäteen.
- Kansainvälinen SAFA -somekanava, jota ei-suomenkieliset voivat käyttää keskustelemiseen, hankkeiden koordinointiin sekä avun saamiseen ja antamiseen.

Edward Becker ja Emmi Keskisarja

Englanninkielinen artikkeli löytyy SAFAn verkkosivuilta
www.safa.fi/ajankohtaista

Oivalan kesäviikkojen haku käynnistyy

Oivalan kesäviikkojen haku on 2.–30.3.2017.

SAFAn jäsenillä on mahdollisuus viettää kesäinen viikko Villa Oivalassa Villingin saarella. Tilat vuokrataan jäsenistön käyttöön viikoiksi 26–33 ja juhannukseksi (22.–25.6.2017). Vuokra yhdeltä viikolta tai juhannukselta on 850 euroa. Vuokraviikkojen ulkopuolella Oivalaa vuokrataan varaus-ten perusteella. Tarkemmat tiedot tiloista, vuokra-ajat, hin- nasto sekä hakemuslomake ja -ohjeet löytyvät SAFAn verkko- sivuilta www.safa.fi > Kiinteistöt > Oivala.

*Lisätietoa: isännöitsijä Jyri Haukkavaara,
jyri.haukkavaara@a6oy.fi, 043 211 4211*

Kesäksi Vähä-Kiljavalle

Viikkovuokrattavien mökkien ja majoitushuoneiden haku-aika alkoi 6.2. Hintoja laskettu, erityisalennus opiskelijoille!

SAFAn jäsenet voivat vuokrata Mökki Aaltoa ja Koppeloja sekä majoitusrakennuksen huoneita viikoksi kerrallaan 1.5.–30.9.2017. Majoitushuoneita on mahdollista vuokrata myös koko kaudeksi.

Lisätietoa, valokuvia, hakuohjeet sekä hinnasto löytyvät SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi > kiinteistöt > Vähä-Kiljava
Lisätietoa myös SAFAn toimistolta
Marja Mesilä, 09 5844 4208, marja.mesila@safa.fi

Muutoksia työntekijän palkkaamisessa

Hallituksen työllistämistä edistävien toimenpiteiden kehäänkärkenä oli purkaa työntekijän palkkaamisen esteitä. Työsopimuslakiin tulikin vuoden alussa työntekijän ja työnantajan kannalta merkittäviä muutoksia, jotka koskevat työntekijän palkkausta.

Määräaikaisten työsopimusten ehtoja

Työsopimuslain mukaan työsopimus on voimassa toistaiseksi, jollei sitä perustellusta syystä ole tehty määräaikaisena. Jos määräaikainen työsopimus on tehty työnantajan aloitteesta ilman perusteltua syytä, sopimusta pidetään toistaiseksi voimassa olevana.

Koska kysymys on työntekijän suojaksi säädetystä pakottavasta säännöksestä, määräaikaisen sopimuksen tekemisen rajoitukset koskevat vain työnantajan aloitteesta määräaikaisina tehtyjä sopimuksia. Perustellun syyn edellytystä ei siis sovelleta esimerkiksi tilanteissa, joissa sopimus tehdään määräaikaisena työntekijän toiveesta.

Määräaikaisen sopimuksen käyttö on perusteltua esimerkiksi silloin, kun kysymys on jonkin määrätyn työn tai työkokonaisuuden tekemisestä. Määräaikaisen sopimuksen edellytyksiä arvioitaessa huomiota kiinnitetään paitsi itse työn erityisluonteeseen myös työn erityispiirteisiin kunkin työnantajan kannalta.

Perusteltu syy voi täyttyä myös kausiluonteisissa töissä tai tietyn yksittäisen merkittävän tilauksen tapauksessa. Määräaikaisen työsopimuksen käytön perusteena voi olla myös sijaisten tarve. Sillä, minkä vuoksi sijaista tarvitaan, ei ole merkitystä. Vaikka sijaisen tarve johtuu jonkun työntekijän väliaikaisesta poissaolosta, ei yrityksen ulkopuolelta tulleen työntekijän välttämättä tarvitse tehdä juuri vapaalla olevan henkilön työtehtäviä. Työnantajan tarpeen lisätyövoiman palkkaamiseen tulee kuitenkin perimmältään johtua jonkun työntekijän poissaolosta.

Työllistämiskynnys matalammaksi

Muutoksena aikaisempaan työnantaja on voinut kuitenkin palkata 1.1.2017 alkaen pitkäaikaistyöttömän määräaikaiseen työsuhteeseen ilman erityistä perustellun syyn vaatimusta. Muutoksella pyritään madaltamaan työnantajan työllistämiskynnystä pitkäaikaistyöttömien palkkaamisessa sekä erityisesti madaltamaan sellaisen työnantajan työllistämiskynnystä, joka ei ole täysin varma työntekijän palkkaamisen liiketaloudellisesta kannattavuudesta tai työvoimatarpeesta.

Pitkäaikaistyöttömänä pidetään henkilöä, joka on ollut edellisen 12 kuukauden ajan yhtäjaksoisesti työtön työnhakija. Enintään kahden viikon pituinen työsuhde ei kuitenkaan katkaise työttömyyden yhtäjaksoisuutta.

Pitkäaikaistyöttömän kanssa ilman perustellun syyn vaatimusta tehtävän määräaikaisen työsopimuksen enimmäiskesto on yksi vuosi. Työnantajan ja työntekijän on mahdollista sopia myös useammasta vuotta lyhyemmästä työsopimuksesta. Määräaikaisia sopimuksia voi kuitenkin vuoden aikana tehdä enintään kolme kappaletta, ja niiden yhteenlaskettu kokonaiskesto saa olla enintään yksi vuosi.

Koeaika piteni

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työnteon aloittamisen yhteydessä alkavasta koeajasta, jonka kuluessa sopimus voidaan molemmin puolin purkaa laissa säädettyistä perusteista riippumatta. Koeajan tarkoituksena on antaa molemmille sopijapuolille aikaa harkita, vastaako tehty työsopimus etukäteisodotuksia.

Vuoden alussa voimaan tulleen uudistuksen yhtenä merkittävimpänä muutoksena oli koeajan keston pidentäminen neljästä kuukaudesta kuuteen kuukauteen. Lisäksi työnantajalla on mahdollisuus pidentää koeaikaa, jos työntekijä on ollut koeajalla työkyvyttömyyden tai perhevapaan vuoksi pois työstä vähintään 30 kalenteripäivää. Määräaikaisessa työ-

”

UUDISTUKSEN YHTENÄ
MERKITTÄVIMPÄNÄ MUUTOKSENA OLI
KOEAJAN KESTON PIDENTÄMINEN
NELJÄSTÄ KUUKAUDESTA KUUTEEN
KUUKAUTEEN.

suhteessa koeaika saa pidennyksineen olla korkeintaan puolet työsopimuksen kestosta, ei kuitenkaan enempää kuin kuusi kuukautta. Muutosten myötä työnantajalla on paremmat edellytykset selvittää, selviytyykö työntekijä työstä.

Koeajan kuluessa työsopimus voidaan purkaa molemmin puolin, mutta ei kuitenkaan syrjivillä tai muutoinkaan koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisilla syillä. Työnantajan näkökulmasta perusteen tulee olla sellainen työntekijän henkilöön ja hänen työsuorituksiensa liittyvä syy, jonka vuoksi työnantajalla on peruste katsoa, että tehty työsopimus ei vastaa työnantajan sille asettamia vaatimuksia. Perusteen tulee olla todellinen, sillä aiheettomia epäilyjä esimerkiksi työntekijän terveydentilasta pidetään epäasiallisina perusteina.

Oikeuskäytännössä esimerkiksi ammattilaiskoripalloilijan katsottiin koeajalla purkaneen sopimuksen epäasiallisella perusteella, kun purkamiselle ei ollut esitetty muuta syytä kuin paremman vastikkeen saaminen toisessa koripallojoukkueessa.

Takaisinottovelvollisuus keveni

Lain mukaan työnantajan on tarjottava työtä tuotannollisilla ja taloudellisilla syillä irtisanomalleen, työ- ja elinkeinotoimistosta edelleen työtä hakevalle entiselle työntekijälleen, jos työnantaja tarvitsee työntekijöitä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joita irtisanottu työntekijä oli tehnyt. Toisin sanoen sen sijaan, että työnantaja palkkaisi yhtiöön kokonaan uuden työntekijän, työnantajan on tarjottava jo kertaalleen irtisanotulle työntekijälleen mahdollisuutta palata takaisin.

Säännöksen tarkoituksena on suojella työntekijää työttömyydeltä ja varata hänelle tilaisuus palata ammattitaitoaan vastaavaan työhön. Takaisinottovelvollisuus estää lisäksi väärinkäytöstilanteita, joissa työntekijä irtisanotaan tuotannollisista ja taloudellisista syistä, vaikka irtisanomisen todelliset syyt liittyvät työntekijän henkilöön.

Takaisinottovelvollisuuden soveltumisen kannalta on oleellista, että työnantaja tarvitsee työntekijöitä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin. Työtä voidaan yleensä pitää samankaltaisena, jos se muistuttaa työntekijän aikaisempia työtehtäviä ja jos työntekijällä on sellainen ammattitaito, koulutus ja

aikaisempi työkokemus, että hänenlaisensa työntekijän voidaan olettaa tulevan valituksi kyseiseen työhön, jos muita työnhakijoita ei olisi.

Takaisinottovelvollisuus tarkoittaa irtisanotun työntekijän todellista etusijaa. Työhön sovelias työntekijä on asetettava pätevämmin ulkopuolisen kilpahakijan edelle. On myös muistettava, että työn tarjoamisvelvollisuus ei edellytä, että irtisanottu työntekijä on edelleen työttömänä, sillä työnhakijana voi olla muukin kuin työtön henkilö.

Työntekijän takaisinottoa koskeva lakimuutos koskee takaisinottovelvollisuuden kestoa. Uudistuksen myötä työnantajan takaisinottovelvollisuutta lyhennettiin aikaisemmasta yhdeksästä kuukaudesta neljään kuukauteen tai mikäli työsuhte on jatkunut keskeytyksellä sen päättymiseen mennessä 12 vuotta, takaisinottoaika on yhdeksän kuukauden sijasta kuusi kuukautta. Takaisinottovelvollisuuden joustavoittaminen vähentää hallinnollista taakkaa ja lisää työnantajan valinnanvapautta työntekijän palkkauksessa.

Jani Pitkanen

asianajaja, varatuomari

Eversheds Asianajotoimisto Oy

jani.pitkanen@eversheds.fi

Tulevat demot

Näe hyödyt pähkinänkuoressa!

- 03.03.** SketchUp
- 10.03.** ArchiCAD ja CineRender
- 15.03.** Solibri Model Checker
- 16.03.** Cinema 4D
- 17.03.** SketchUp ja V-Ray
- 24.03.** Cinema 4D
- 31.03.** Ekotehokas suunnittelu

Lisätiedot ja ilmoittautuminen:
www.mad.fi/tapahtumat

HESA-SAFA

- 24.3.** Sääntömääräinen vuosikokous
Telakkaranta, Konepajahalli, Kisällinkatu 17
klo. 18.00 Huttunen-Lipasti-Pakkanen-Arkkitehdit
 esittelevät uudistuneita tiloja
klo. 19.00 Vuosikokous, käsitellään sääntömääräiset
 asiat, kuten vuoden 2017 toimintasuunnitelma
TERVETULOA!

- 28.3.** Uudet arkkitehtitoimistot esittäytyvät tilaajille ja
 rakennuttajille -koulutustilaisuus
11.4. Uudet arkkitehtitoimistot esittäytyvät tilaajille ja
 rakennuttajille -verkostoitumistilaisuus
Huhtikuu Vantaan asemien prosenttitaide -ekskursio
 (ajankohta avoinna)
23.5. Arkkitehti yrittäjänä 2.0 -seminaari, Otaniemi
Toukokuu Arkkitehtuuriaiheinen elokuva-ilta, Kino Tapiola
 (ajankohta avoinna)
19.-20.5. Arkkitehtipäivät Otaniemi, Espoo
12.6. Helsinki-päivä, ohjelmaa koko perheelle

Muutokset mahdollisia!

Lisätietoja uutiskirjeissä sekä www.fb.com/hesasafa/events

hesasafa@safa.fi

Safalainen yrittäjä: saat nyt Suomen Yrittäjien palvelupaketin edullisesti!

SAFA on liittynyt Akateemiset yrittäjät AKYn jäseneksi. Jäsenyyden ansiosta kaikki yrittäjä- ja ammatinharjoittajajäsenemme saavat halutessaan Suomen Yrittäjien palvelupaketin edulliseen hintaan.

Korkeakoulutettujen oma yrittäjäjärjestö AKY on Suomen Yrittäjien toimialajärjestö. Yhteistyön myötä SAFAn yrittäjäjäsen voi hankkia Suomen Yrittäjien laajan palvelupaketin (hintaa 65 euroa/vuosi) ilman, että hänen tarvitsee liittyä erikseen Suomen Yrittäjien jäseneksi. Palvelupaketti avaa pääsyn Suomen Yrittäjien jäsenetuihin mutta ei sisällä jäsenyyttä Suomen Yrittäjissä eikä sen paikallisyhdistyksissä.

Suomen Yrittäjien laaja palvelupaketti sisältää:

- Yrittäjäsanomat – jäsenlehti 8 numeroa vuodessa
- Yrittäjäinfo 6 kertaa vuodessa
- neuvontapalvelut
- jäsenkortti ja jäsenedut
- seminaarit jäsenhintaan
- näkyvyys uudistetussa Synergiassa jäsenen niin halutessa
- Suomen Yrittäjien uutiskirje kaksi kertaa kuukaudessa
- kirjautuminen jäsensivuille omalla jäsennumerolla

Hanki palvelupaketti Suomen Yrittäjien sivuilta www.yrittajat.fi.

Pankkipalveluja vastavalmistuneille

SAFA:n jäsenenä saat huomattavat edut Danske Bankilta ilman kuukausi- ja vuosimaksuja (arvo jopa yli 700 euroa/vuosi). Saat parhaiden asiakkaidemme edut ja laajimmat palvelut ilman erillistä kuukausimaksua.

Pääset heti Danske Etuohjelman ylimmälle etutasolle. Saat edut ja alennukset ilman erillistä kuukausimaksua *vähintään viideksi vuodeksi*. Saat käyttöösi Mastercard Platinum -luottokortin sekä laajimmat palvelut pankkiasioidesi ja sijoitustesi hoitamiseksi. Mastercard Platinum- ja Priority Pass™ -kortit edellyttävät positiivista luottopäätöstä. Arvo riippuu käyttöön otetuista eduista. Normaalisti palvelupaketin kuukausimaksu on etutasosta riippuen jopa 22,40 euroa kuukaudessa.

- *Laajat päivittäispankkipalvelut ja Mastercard Platinum -kortti*
- *Lounge-sisäänpääsy yli 900 lentokentällä* (maksutta kaksi kertaa vuodessa)
- *Danske Investor -palvelut säästämiseen ja sijoittamiseen*
- *Matkavakuutus* (kun maksat 75 % matkan hinnasta Mastercard Platinum -kortilla)

Lue lisää ja hyödynnä edut:
www.danskebank.fi/akava

Voit myös soittaa suoraan vastavalmistuneita palveleville Danske Bankin asiantuntijoille numeroon 0200 25880.

Osallistu Instagram-kuvahaasteeseen!

125-vuotisjuhlavuoden kunniaksi SAFA on nyt myös Instagramissa.

Puheenjohtajamme **Leena Rossi** on haastanut kaikki arkkitehdit ja muut arkkitehtuurin ystävät Instagram-kuvakilpailuun jakamaan kuvia arkkitehdin työstä ja sen muutoksesta.

Jaa kuvasi tunnistella **#safai25** ja **@safa_ry** – ja haasta mukaan kollegasikin!

Ehdota arkkitehtia Otto-livari Meurman -palkinnon saajaksi

Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA on jakanut Otto-livari Meurman -palkinnon vuodesta 2013 lähtien.

Otto-livari Meurman -palkinnon tarkoituksena on lisätä kiinnostusta suomalaiseen yhdyskunta- ja kaupunkisuunnitteluun sekä antaa tälle toiminnalle valtakunnallisesti arvoa ja tunnustusta. Palkinto jaetaan tunnustuksena arkkitehdille tai arkkitehtiryhmälle, joka on merkittävästi vaikuttanut hyvän elinympäristön luomiseen.

Palkinnon myöntämisen perusteena voi olla arkkitehtonisesti ja toiminnallisesti korkeatasoinen kaupunkisuunnittelukohde tai sarja kohteita taikka pitkäjänteinen toiminta innovatiivisen ja laadukkaan yhdyskuntasuunnittelun hyväksi. Perusteena voi olla myös urauurtava yhdyskunta- tai kaupunkisuunnitteluun liittyvä tutkimus-, kehitys- tai opetustoiminta taikka ansiokas elämäntyö alueiden käytön suunnittelun parissa.

Palkinto jaetaan vuosittain. Ehdotusten joukosta palkinnon saajan valitsee lautakunta, jonka Suomen Arkkitehtiiliiton hallitus on nimennyt. Palkintona luovutetaan pronssinen Otto-livari Meurman -mitali ja kunniakirja. Palkinto luovutetaan seuraavilla Arkkitehtipäivillä, jotka järjestetään Otaniemessä 19.–20.5.2017.

Palkintolautakunta pyytää perusteltuja ehdotuksia Otto-livari Meurman -palkinnon saajaksi **31.3.2017 mennessä**. Ehdotukset tulee toimittaa osoitteeseen Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA / Marja Mesilä, Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki tai sähköpostitse marja.mesila@safa.fi.

Otto-livari Meurman -palkintolautakunta

Ensimmäinen palkinnonsaaja oli emeritusprofessori Jere Maula. Seuraavat palkinnot saivat Reino Joukamo vuonna 2014, Arkkitehtuuritoimisto B & M vuonna 2015 ja Harris & Kjisik vuonna 2016.

Rautakolmio kestää

Rakennusalan liitot ATL, RAKLI, RT, SKOL ja RALA käynnivät viime vuonna yhteishankkeen rakentamisen laadun parantamiseksi. Hankkeen nimi on yksinkertaisesti *Paremmen laadun puolesta*, ja sen päätavoitteena on rakennus- ja kiinteistöalan laadun parantaminen.

Osaamisen parempaan hyödyntämiseen

Rakennus- ja kiinteistöalalla on osaamista, se tahtoo vain jäädä käyttämättä. Pilottihankkeissa tähän on puututtu testamalla rakennusalan aiemmin toimiviksi havaitsemia, laatua ja tuottavuutta parantavia malleja. Tietoa ja ohjeita kunnollisiksi toimintamalleiksi laadun varmistamiseksi löytyy, mutta turhan usein ne jäävät hyödyntämättä.

Pilotoinnin helpottamiseksi on keskitytty kolmeen selkeästi rajattuun kokonaisuuteen: hankintaketjut, kuivaketjut ja moitteeton vastaanottoketju. Näiden lisäksi huomioidaan muun muassa tiedolla johtamisen ja asiakasymmärryksen näkökulmia sekä RALAn julkaiseman koko hankkeen elinkaaren ajalle ulottuvan uuden palautejärjestelmän hyödyntämistä.

Projektin talviseminaarissa esitettiin vastauksia muun muassa siihen, miten tekijöiden osaaminen saataisiin paremmin hyödynnettyä suunnittelussa ja pitääkö hankintavaiheessa aina olla mukana hintakomponentti. Pilottien aikana toimiviksi keinoiksi ovat osoittautuneet niin sanotut riskienhallintaworkshopit, yhdessä tekeminen ja avoimuus. Yksinkertaisimmillaan keinot voidaan kiteyttää jatkuvaksi ratkaisuvaihtoehtojen arvioimiseksi. Esimerkiksi hankesuunnitelmaa pitää voida jälkikäteen arvioida uudelleen.

Kosteusriskit esiin

Samaan aikaan Paremmen laadun puolesta -hankkeen kanssa Oulun rakennusvalvonta ja ympäristöministeriö kehittivät yhdessä koko rakennusalan kanssa rakentamisen kosteuden-

hallintaan tarkoitetun Kuivaketju10-toimintamallin. Mallia pilotoidaan Paremmen laadun puolesta -hankkeessa. Malli perustuu siihen, että riskejä torjutaan rakentamisen kaikissa vaiheissa – suunnittelusta valmiin rakennuksen käyttöönottoon ja käytön opastukseen.

Mallissa on esitelty kymmenen keskeisintä kosteusriskiä. Koska hankkeissa on aina omia erityispiirteitä, Kuivaketju10-riskilistaa ja -todentamisohjetta täsmennetään esimerkiksi asemakaavan, rakennuspaikan, arkkitehtuuri- ja rakenneratkaisujen tai materiaalivalintojen mukaan. Tärkeä näkökohta mallissa on suunnittelijoiden rooli. Heidän tulee osoittaa, että he ovat huomioineet suunnitelmassaan riskilistan ja todentamisohjeen. Urakoitsijoiden puolestaan tulee toteuttaa suunnitelmat ja osoittaa, miten riskejä sisältävät kohdat voidaan toteuttaa onnistuneesti.

Vaikka hankkeissa on jo paljonkin ulkopuolisia asiantuntijoita, esimerkiksi kosteuteen liittyvä erityisasiantuntemus näyttäisi pilottien mukaan olevan tarpeellista. Aina ei välttämättä tarvita uutta konsulttia, vaan tehtävä voidaan osoittaa jo olevalle toimijalle. Tällöin on kuitenkin varmistuttava riittävästä resurssista.

Pääsuunnittelijan tärkeä rooli

Näissäkään piloteissa projektinhallinnan kolmiomalli ei näytä murtuvan. Syystäkin sitä kutsutaan myös rautakolmioksi.

Lyhyesti kysymys on siitä, että hankkeen kolmesta pää tavoitteesta (esimerkiksi hinta, laatu ja aikataulu) yhtäkään ei voi muuttaa ilman, että muutos vaikuttaa ainakin toiseen kahdesta muusta tekijästä. Tämän kolmion hallinnassa pääsuunnittelijalla on tärkeä rooli. Ihanne olisi, että sama pääsuunnittelija olisi mukana koko hankkeen ajan hankesuunnittelusta alkaen.

Vesa Juola

ALUMIINIJULKISIVUT

alupro.com

OPASTEKILPIÄ

OPASTEJÄRJESTELMÄT

Opasteita jo
vuodesta
1951

Teollisuustie 10-14
01800 Klaukkala
puh. 09-2766 010
myynti@versaali.fi
www.versaali.fi

BUDJETTIHINNAT JA KUSTANNUSARVIOT

**KUSTANNUSHALLINNAN
ASiantuntijapalvelut**

- Rakennushankkeiden budjettiarviot
- Vertailulaskelmat
- Tarkat kustannusarviot
- Laserkeilaus ja inventointimallinnus
- Rakennusriitojen selvitykset
- Elinkaarikustannukset

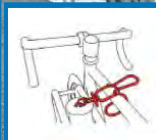
FMC Laskentapalvelut
KUIN OSA OMAA TIIMIÄSI

www.fmclaskentapalvelut.fi

PYÖRILLE OMA SÄILYTUSTELINE

AITOA SUOMALAISTA MUOTOILUA

**SIISTI JA
TURVALLINEN.**

ovella®
www.ovella.fi
Info: ovella@ovella.fi

**Pyörä Noja
PN-10**

RAKENNUSTEN SUOJAUS

HANSAMEX OY

- törmäyssuojat, käsijohteet
- biostaattiset kestopinnoitteet
- räjähdys- ja savunpoistoluukut
- lattia- ja laatoituslistat

Kuormatie 14 • 03100 Nummela
p. 09-5655 010 • info@hansamex.fi
www.hansamex.fi

HARKKO- TAI MOSAIIKKITUOTTEET

HB-PRIIMA®

ORIGINAL

HB-PRIIMA
130 Silence:
Ilmaääneneristyskyky
**48
dB!**

HB-Priima 150 HB-Priima 100 HB-Priima 88 HB-Priima 68 HB-Priima 130 Silence

HB
www.hb-betoni.fi

Kerrokselliset kaupunkitilat

Lontoolaisen Wayward-toimiston projektit venyttävät rohkeasti maisema-arkkitehtuurin rajoja. Toimiston luova johtaja ja perustaja Heather Ring kertoi toimiston tavasta työskennellä ja tarkastella maisemia.

KOKOAMME PROJEKTEIHIEMME USEIN MONIOSAAJIA, JOTKA TAIPUVAT TYÖN EDETESSÄ MONEKSI, VAIKKAPA KIRJOITTAJIKSI, RAKENTAJIKSI TAI KAUPUNKIVILJELIJÖIKSI.

KUKA?

- > Heather Ring, varttui Chicagossa, Yhdysvalloissa.
- > Taidehistorian kandidaatti Michiganin yliopistosta vuonna 2000 ja maisema-arkkitehti Pennsylvanian yliopistosta vuonna 2005.
- > Työskennellyt valmistuttuaan Martha Schwartz Inc.- ja Martha Schwartz Partners -toimistoissa vuosina 2005–2008 sekä Gustafson Porter Ltd. -toimistossa vuosina 2008–2010.
- > Toiminut Archinet.com-verkkosivun asiantuntijatoimittajana vuosina 2005–2010.
- > Työskennellyt ympäristötaiteilija Mary Missin taiteellisena avustajana ja arkkitehti-teoreetikko Michael Sorkinin tutkimusavustajana vuonna 2004.
- > Toimiston saamia viimeaikaisia palkintoja ovat mm. Making Space Award (2016), New London Architecture Award (2016) ja Landscape Institute Award (2015).
- > Toimisto toteutti British Councilin tilauksesta Suvilahteen osallistavan väliaikaistilan Helsinki Plant Tram osana Helsingin design-pääkaupunkivuotta vuonna 2012.

Wayward-maisema-arkkitehtitoimiston projektit liikkuvat veistoksellisten installaatioiden, yhteisötaiteen ja kaupunkiaktiivismin välimaastossa. Monet töistä ovat väliaikaisesti aktivoituja maa-alueita, jotka rakentuvat osissa erilaisten vapaaehtoisverkostojen työpanoksella.

Poikkeukselliset maiseman tuottamisen tavat, esimerkiksi kasvien adoptointitapahtumat, työpajamuotoinen rakentaminen ja istuttamistalkoot, vaativat toimistolta ympäristön suunnittelutaidon lisäksi tehokasta koordinoitavuutta ja pedagogista otetta. Nuori toimisto on hankkinut näkyvyyttä kekseliäästi esimerkiksi festivaaleilla ja puutarhataiteen tapahtumissa ja edennyt näin kohti pidempiä toimeksiantoja.

Mistä haette inspiraatiota työskentelyynne?

– Meitä inspiroivat työskentelyssä erilaiset yhteisöt, kuten amerikkalainen kesäleiriperinne ja festivaalit, niiden vaihtelevat tavat muodostua ja kehittää uusia toimintamalleja. Toki immemme suunnittelijoille tyypilliseen tapaan vaikutteita laajasti myös kuvataiteista, materiaaleista ja tekstuureista.

Onko joku tai jokin vaikuttanut erityisesti työskentelyysi vuosien varrella?

– Vuosia sitten, kun käynnistimme toimintaamme, tutustuimme bostonilaiseen performanssiryhmään The Institute for Infinitely Small Things. Osallistuin heidän kaupunkitilassa tapahtu-

viin taideinterventioihinsa ja järjestin samanaikaisesti ensimmäiset kasvien adoptointitapahtumat. Kyseinen ryhmä toimi eräänlaisena esikuvana omalle toiminnallemme.

Tällä hetkellä seuraamme tiettyjen kaupunkien, kuten Los Angelesin, kehitystä. Meitä kiehtovat tavanomaisista malleista radikaalisti poikkeavat maisemat.

Miten aikoinaan löysit maisema-arkkitehtuurin?

– Löysin maisema-arkkitehtuurin vasta kandidaatintutkinnon jälkeen. Minua kiinnostivat kaupungit ja tilojen muokkaaminen, mutta en heti ymmärtänyt näiden asioiden yhdistyvän maisema-arkkitehtuurissa. Minulla oli kuitenkin kova halu tehdä asioita. Opiskelin taidehistoriaa kandidaatintutkinnon verran ja suuntasin sen jälkeen maisema-arkkitehtuurin opintoihin PennDesigniin (Pennsylvanian yliopiston taiteen ja suunnittelun korkeakoulu). Opiskelu siellä oli erittäin mielenkiintoista ja tasokasta.

Miten kuvailisit toimistonne työskentelymetodeja?

– Toimiston ilmapiirillä on tärkeä rooli. Olemme kuin pieni perhe, ystäviä keskenämme. Pyrimme mahdollisimman tiiviiseen yhteistyöhön ilman sisäistä hierarkiaa. Toimisto työllistää tällä hetkellä viisi vakituista työntekijää ja kasvaa tuoreimpien yhteistyösopimusten ansiosta monialaisemmaksi.

Tällä hetkellä keskitymme vain muutamaan tärkeään projektiin, joissa toimimme pääsuunnittelijoina. Olemme olleet näihin projekteihin ryhmänä sitoutuneita jo vuosia. Aiempina vuosina energiamme jakautui useille pienemmille projekteille, joissa meillä ei ollut vetovastuuta. Tämä on ajoittain ollut hieman hajottavaa, vaikkakin kaikki tekemämme projektit tähän saakka ovat olleet meille mieluisia. Nautimme kuitenkin työstä eniten, kun saamme hallita projektin kaikkia vaiheita itse: konseptointia, eri tahojen aktivointia sekä tarkempaa suunnittelua ja rakentamista.

Toimistonne projekteissa korostuu monialaisuus. Minkälaisia aloja ja osaamista yhdistelette tämänhetkisissä projekteissanne?

– Kokoamme projekteihimme usein moniosaajia, jotka taipuvat työn edetessä moneksi, vaikkapa kirjoittajiksi, rakentajiksi tai kaupunkiviljelijöiksi. Muodostamme parhaillaan tapahtumatoiteutustiimiä, jossa työskentelee esimerkiksi markkinoinnin, tuottamisen ja projektihallinnan osaajia. Tämän lisäksi työllistämme projekteissamme useita freelancereita, muun muassa graafisia suunnittelijoita, video- ja valokuvaajia sekä kuvittajia.

Onko monialaisen työskentelyn trendi havaittavissa myös muissa lontoolaisissa toimistoissa?

Kaikille avoin vihreä kaupunkitila Farmopolis tuo kestäviä arvoja vaalivia ruoka-, kulttuuri- ja kaupunkiviljelyelämyksiä Lontoon Greenwichin kaupunginosaan. Farmopolis rakentui entiselle hiilen lastauslaiturille ja muuntui puutarhamaiseksi saarekkeeksi kasvilahjoitusten avulla.

– Rehellisesti sanottuna en ole paljon yhteyksissä muihin toimistoihin enkä seuraa niiden toimintaa aktiivisesti. Näin siksi, että sille ei juuri ole tarvetta. Teemme melko paljon itsenäisiä projekteja, emmekä kilpaile juurikaan alan sisällä tarjotuista töistä. Tiedän joitakin toimintatavoiltaan ja ajatuksiltaan hieman meidän kaltaisiamme toimistoja, mutta ne toimivat meitä enemmän arkkitehtuurin kentällä.

Miten englantilainen maisema-arkkitehtuurin kenttä eroaa mielestäsi muusta Euroopasta?

– En seuraa kovin aktiivisesti paikallista maisema-arkkitehtuurin kenttää, mutta annan arvoa englantilaiselle tavalle vaalia historiallista puutarhakulttuuria. Ihmiset täällä alasta riippumatta antavat arvoa kasveille ja pitävät puutarhoja ja niiden hoitoa oikeutenaan ja tärkeänä osana arkeaan.

Kasvillisuuden käyttö on englantilaisessa maisema-arkkitehtuurissa taidokasta ja monipuolista, kun taas vertailukohdiana esimerkiksi Yhdysvalloissa tekemisessä korostuvat voimakkaammin muotoilutaidot. Maisema-arkkitehtuurin opetuksen tilanne Englannissa voisi kuitenkin olla parempi; yliopistot eivät mielestäni yllä aivan samalle tasolle kuin koulut muualla Euroopassa, Yhdysvalloissa tai Australiassa.

Miten kuvailisit työskentelyenne päämääriä?

– Haluamme työssämme ensisijaisesti rakentaa yhteisöjä ja ulkotiloja, joissa korostuu kestävyys, omavaraisuus ja ainutlaatuisuus ja jotka tähtäävät yhteiseen hyvään. Rakastamme työtämme ja panostamme tosissamme suunnitteluprosesseihin sekä tilojen pitkän tähtäimen elinkaareen ja yhteisöllisyyteen.

Essi Ehrnrooth

Haemme asuntosuunnittelutehtäviin

ARKKITEHTIA tai KOKENUTTA ARK.YO:TA

Käytössämme on Autocad ja Archicad.

Edellytämme Archicad-mallinnustaitoa.

Vapaaamutoiset hakemukset 3.3. mennessä:

tapio.saarelainen@a6oy.fi

ARKKITEHTIRYHMÄ A6 OY

Pursimiehenkatu 29 A 00150 Helsinki

Haemme kasvavaan joukkoomme

arkkitehtia

monipuolisiin ja haastaviin julkisen rakentamisen suunnittelutehtäviin sekä projektinvetäjäksi. Arvostamme Revit- ja tietomallinnusosaamista.

Etsimme maankäytönsuunnittelun tiimiimme

ARKKITEHTIA

jolla on usean vuoden kokemus kaavoitustehtävistä sekä YKS-pätevyys.

Tehtävän toimipiste on ensisijaisesti Tampereella, mutta voit työskennellä myös muissa aluetoimistoissamme riippuen osaamistastastasi ja kokemuksestasi.

Hakemallamme henkilöllä on kykyä itsenäiseen työskentelyyn, hyvät vuorovaikutus- ja tietotekniset taidot sekä innokas ja innovatiivinen ote suunnitteluun.

Tehtäväkuvaa on mahdollista muokata sinulle sopivaksi kokemuksesi ja osaamisesi huomioiden.

Lisätiedot ja hakemukset 17.3.2017 mennessä: Jouni Turunen
p. 040 717 5893, jouni.turunen@ains.fi

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla

www.safa.fi

bookm-ark.fi

Bookmarchitecture Oy ostaa ja myy suomalaista arkkitehtuuria esittelevää kirjallisuutta. Anni Vartola | anni@bookm-ark.fi | 050 3203580

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA

www.jaakkoheliovaara.fi

050 4337 499

CNC-työstöt, 3D-tulostus

HAEMME SINUA AMMATTITAITOINEN
JA AIKAANSAAVA

TOIMINNANJOHTAJA

Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL on vuonna 1988 perustettu itsenäinen, voittoa tavoittelematon elinkeinoelämän etujärjestö, jonka tarkoituksena on rakentamisen ja ympäristön laadun parantaminen arkkitehtipalveluja kehittämällä. Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL toimii arkkitehtitoimistojen ja ammatinharjoittajien etujärjestönä. Liiton tehtävänä on omalta osaltaan lisätä arkkitehtitoimistojen näkyvyyttä ja vahvistaa ATL:n jäsenistöön tunnettuutta sekä vaikuttavuutta. Lisätietoja www.atl.fi

SAAT vastuullesi Arkkitehtitoimistojen liiton operatiivisen ja strategisen johtamisen. Tehtävän painopistealueet ovat arkkitehtuuriliiketoiminnan ja arkkitehtitoimistojen toiminnan edunvalvonta, julkisuuskuvaan ylläpitäminen ja kehittäminen, arkkitehtitoimialan kasvun varmistaminen sekä jäsen-toimistojen toiminnan laadun ja tuottavuuden kehityksen tukeminen. Asiakas- ja muu sidosryhmäyhteistyö on oleellinen osa tehtävääsi, mutta yhtä tärkeää on oman organisaatiomme toiminnan kehittäminen sekä laadun ja tuloksellisuuden varmistaminen.

Olet kuunteleva tulos- ja kehityshakuinen näkemyksellinen vaikuttaja, joka vie asioita eteenpäin pitkäjänteisesti ja varmalla otteella. Hallitset yhteistyöverkostojen rakentamisen ja viihdyt kentällä eri sidosryhmien, asiakkaiden, asiantuntijoiden sekä vaikuttajien parissa. Olet jo ansiokkaasti vienyt urallasi läpi muutoksia selkeästi suuntaa näyttäen ja ym-

pärilläsi työskenteleviä ihmisiä innostaen. Toimialan tuntemus auttaa sinut nopeaan vauhtiin, mutta sitäkin tärkeämpää on aito kiinnostus arkkitehtuuriliiketoiminnan kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Olet luonteva esiintyjä ja sinulla on erinomaiset vuorovaikutustaidot, joiden avulla luot verkostoja ja rakennat siltoja. Kotimaan vaikuttamisen lisäksi toimit luontevasti myös kansainvälisissä verkostoissa ja vientitehtävissä. Odotamme sinulta akateemista korkeakoulututkintoa sekä näyttöjä palveluliiketoiminnan tuloksekkaasta johtamisesta ja kehittämisestä.

Arkkitehtitoimistojen liitto tarjoaa uudelle toiminnanjohtajalleen paikan toimialan keskiössä ja mahdollisuuden vaikuttaa sekä nähdä oman työn käden jälki. Toiminnanjohtajan työtä tukee pieni asiantuntijaorganisaatio, maailman parhaista arkkitehteistä koostuva jäsenistö sekä kehitysmyönteinen hallitus.

KIINNOSTUITKO? Jätä CV:si ja hakemuksesi palkkatoiveineen 27.2. mennessä osoitteessa www.mercuriurval.fi viitenumerolla FI-10352. Lisätietoja tehtävästä antaa Mercuri Urvalissa Director Aki

Hyryläinen puh. 0207 420 546. Voit jättää soittopyynnön myös sähköpostitse etunimi.sukunimi@mercuriurval.com. Käsitlemme kaikki hakemukset ja yhteydenotot luottamuksellisesti.

ARKKITEHTI / ARKKITEHTI-YO / SUUNNITTELUASSISTENTTI

Haemme toimistoomme Tampereelle motivoituneita arkkitehtuurin ja asutosuunnittelun tekijöitä. Tarjoamme vastuullisia töitä viihtyisässä työympäristössä. Odotamme teiltä positiivista asennetta, kommunikaatiotaitoja ja tietomallinnuksen osaamista. Toimimme Pirkanmaalla ja pääkaupunkiseudulla.

Yhteydenotot:

timo.ahonen@ark-ak.com 050 541 0530
janne.kangasvieri@ark-ak.com 040 774 0080

ARKKITEHTITOIMISTO
**AHONEN &
KANGASVIERI**

L Arkkitehdit hakee

kokeneita arkkitehteja haastaviin keskusta-alueiden korjausrakennuskohteisiin.

Tarjoamme vastuullisia tehtäviä sekä mukavan työyhteisön tuen. Työskentelemme Archicad-ohjelmalla.

Hakemukset ja portfolioit sähköpostilla
hakemukset@l-ark.fi

Lisätietoja:
Robert Trapp, 040 9022 613

Lisää työpaikkoja SAFAn verkkosivuilla
www.safa.fi

ARKKITEHDIT VON BOEHM - RENELL OY

(1973-2016 Arkkitehtitoimisto Aarne von Boehm Oy)
Kapteeninkatu 16 A 2, 00140 HKI www.arkboehm.fi

ARKKITEHTI, PROJEKTIARKKITEHTI, ARK.YO

Tulevaisuuden kouluympäristöjen
suunnittelutehtäviin.

Projektimme käsittävät oppilaitoshankkeita ympäri Suomen. Tietomalliosaaminen ja Revitin hallinta katsotaan eduksi. Myös pitkälle edenneiden opiskelijoiden hakemukset huomioidaan.

Hakemukset ja tiedustelut:
Eero Renell
eero.renell@arkboehm.fi 050 448 1053

ARKKITEHTI | RAKENNUSARKKITEHTI | ARKKITEHTI YO

Etsimme innostuneita ammattilaisia vaativiin korjaussuunnittelutehtäviin.

Tarjoamme hyvätuulisen työympäristön, kiinnostavia projekteja ja kilpailukykyisen palkan.

Teemme töitä Archicadilla.

www.synopsis.fi | rekry@synopsis.fi

SYNOPSIS
ARCHITECTS

ASEMAKAAVOITTAJA

Naantali on kaunis ja monipuolinen kaupunki. Palkkaamme määräaikaisen asemakaavoittajan 1,5 vuodeksi.

Haemme joko arkkitehtia, muuten pätevää kaavoittajaa tai opintojensa loppuvaiheessa olevaa opiskelijaa.

Hakemukset 15.3.2017 kello 12 mennessä: kuntarekry.fi tai naantali.fi

Lisätietoja:

www.naantali.fi - avoimet työpaikat

Arkkitehtuuria opastamaan?

Arch Tours on luonut innostavia opintomatkoja liki 20 vuotta. Asiakkaamme ovat kansainvälisiä arkkitehtuurin ja kaupunkisuunnittelun ammattilaisia.

**Etsimme arkkitehteja
freelancer-oppaiksi Helsinkiin**

Osaava opas on opintomatkan sielu. Jokainen kierros on ainutkertainen, vaikka sisällöissään on toistuvuutta. Opas johdattaa oivallusten äärelle, Arch Tours hoitaa käytännön järjestelyt ja tukee oppaan työtä.

Oppaalta vaaditaan esiintymis- ja kielitaitoa sekä kykyä sopeutua muuttuviin tilanteisiin. Opastuskieli on usein englanti, ruotsi tai saksa. Opastuksia on tyypillisesti loppukeväästä ja alkusyksystä. Arch Tours järjestää viikonlopun mittaisen koulutuksen keväällä 2016.

Lisätietoa:

Toimitusjohtaja Marianna Heikinheimo
p. 050 350 4700
marianna.heikinheimo@archtours.com

Toimita hakemuksesi 10.3.2017 mennessä

www.archtours.com
facebook.com/archtourssuomi

**louis
poulsen**

Muotoilu: nendo. NJP LATTIA. Suoran häikäisemättömän vaakavalon lisäksi valaisin heijastaa osan valosta kuvun takaosan kautta taakse valaisten varren yläosan. Valaisimen kuvun ergonominen design ohjaa valoa suunnaten sen optimaalisesti. Yksinkertainen mekaaninen järjestelmä antaa paljon liikkumavapautta, joten työtilan valo voidaan aina asettaa ihanteellisesti. Varjostimen sisäpuolelta valkoiseksi maalattu pinta heijastaa miellyttävää hajavaloa